

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

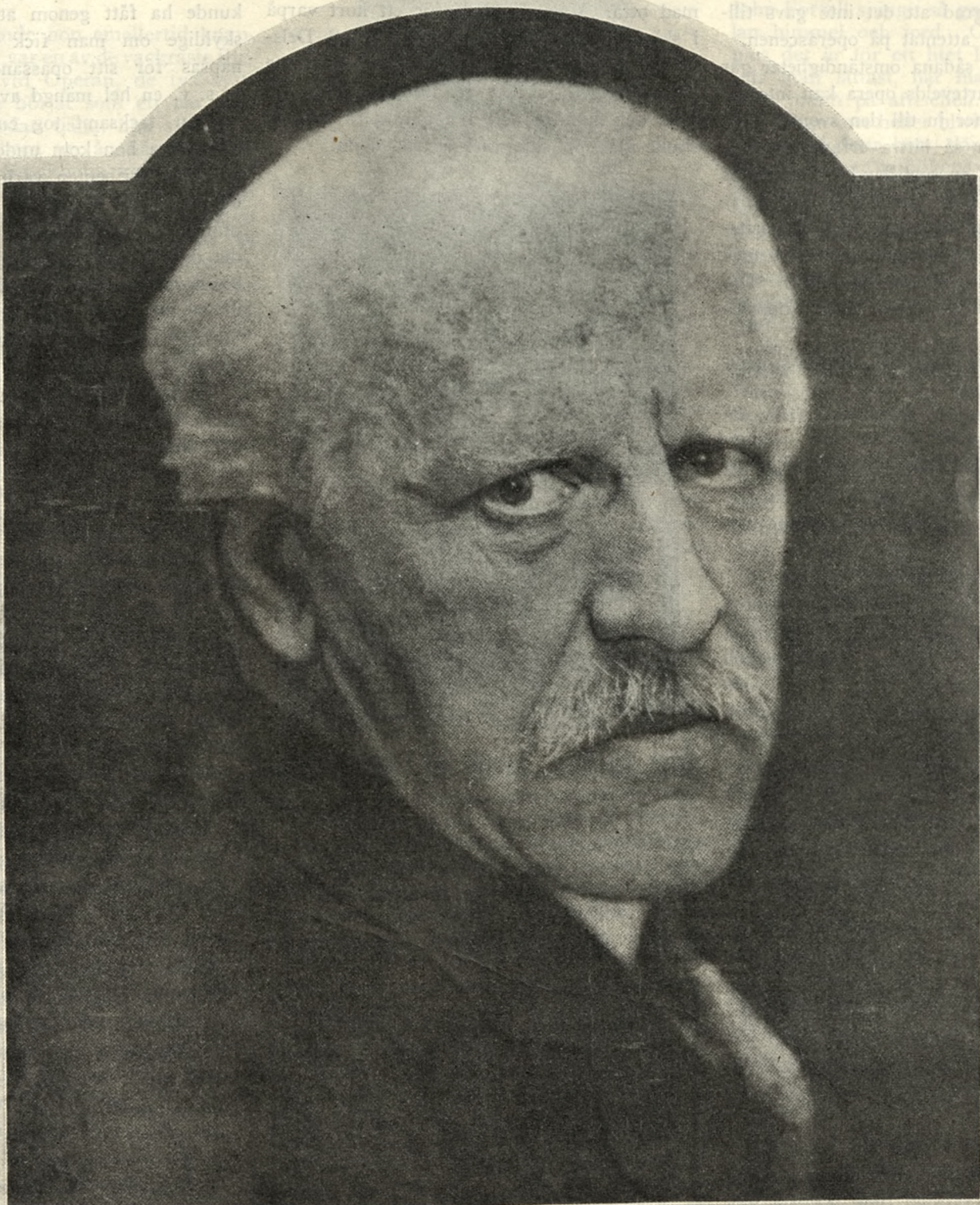
ILLUSTRERAD TIDNING GRUNDLAGD AV FÖR KVINNAN OCH HEMMET FRITHIOF HELLBERG

SONDAGEN DEN 17 DECEMBER 1922.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

ANDRE REDAKTOR:
EBBA THEORIN.

FRIDTJOF NANSEN FREDSPRISTAGARE

Professor Fridtjof Nansen som i år fått sig Nobels fredspris tilldelat. Valet har hälsats med allmän tillfredsställelse, då kanske ingen gjort så mycket som Nansen för att lindra krigets efterverkningar. Det är i stil med Nansens föregående att han låter hela sitt fredspris gå till hjälparbetet.

FÖRST OCH FRÄMST...

ett hjärtligt tack till Grünwald för att han satt i gång litet operagruff igen. Det hade varit så obehagligt tyst på den kära konstanstalten under ett par dagar, luften mellan kulisserna började rent av kännas jolmig. Inga irriteringar, ingen teateråska, inga nya sammangaddningar, inte en enda petersonbergare, hu så kvalmigt. Då kommer Isaac som en uppfriskande stormil och ger några nyp här och där så det skälver i Patriis Musis. Mätte gurglet hålla i sig med stötar och kontrastötar och giftigheter och dolkstygn till jubileumskvällen. Gustaf den tredjes vålnad skulle ej känna sig hemmastadd om vi vansläktats till den grad att det inte gavs tillfälle till ännu ett attentat på operascenen.

Hur det under sådana omständigheter går med professor Hartevels opera kan inte garanteras. Ni känner ju till den svensk-ryska musikern som har så bittra erfarenheter av bolsjevikerna. Att en sopplesv bör inrangeras bland mordvapen hade han aldrig annat förrän han i sitt hem i Ryssland fick husvisitation av en skara dylika individer som med bistra miner snokade igenom husgerådet. Där fanns bland annat en vacker antik sopplesv av silver.

Vafalls? utbrast truppens anförare, gömmer ni vapen också?

Vapen! invände professorn förbluffad, det är ju en sopplesv.

Som om inte den kunde användas att slå ihjäl folk med, svarade mannen och illustrerade påståendet med en gest åt Hartevels huvud.

Så fick han syn på en ask choklad.

Åhå, allt bättre och bättre: *krut!* Ägaren upplyste visserligen om varans beskaffenhet men inga protester hjälpte. Asken innehöll krut och därmed punkt. Och så gick den samma väg som sopplesven i de exproprierande besökarnas förråd.

Delsbostintan har som ni ser å annat ställe i detta nummer varit så gott som till Rysslands gräns under sin senaste finska resa. Det är rörande att höra henne berätta om de varma känslor som man ute på den svensk-finska landsbygden ännu hyser för vårt land. I Kristinestad mötte hon en odalman som farit tre mil bara för att höra Stintan och som sa' henne: *hälsa till gamla Sverige* — man använder ofta smeknamnet "gamla Sverige" därborta — *att vi vill gärna räkna släkt!* Det förefaller, inom parentes sagt, som om släktkärleken kunde upprätthållas något kraftigare från vår sida.

Där Delsbostintan är med blir det emellertid inte bara allvar utan även gladare episoder. Det finns en verkligt rolig historia som

visserligen hände vid förra finska resan resan men som tål att höras ändå. Den rör sig om Stintan och ängeln Gabriel, vilken senare himmelska gestalt dock ej spelade med personligen. Saken var nämligen den att Delsbostintans reskamrat av något skäl blivit ärad med sagda överjordiska binamn. På Finlandsfärden hade man i staden X kommit överens med sina nyförvärvade vänner och finska värdar att följande morgon mötas utanför kyrkan för en gemensam utflykt. Men kvällen förut hemkommo Delsbostintan och hennes sällskap så uttröttade att de insågo sig ur stånd till att vara uppe i beraamad otta. Man skrev därför ett kort varpå i skämtsamma ordalag meddelades att Delsbostintan och ängeln Gabriel hade varit ute och festat så mycket att nu kröp dom till kojs och kunde rakt inte garantera när de skulle slå upp sina vackra blåa ögon.

Jag tycker Idun är så trevlig säger mamma. Och mamma och jag sa desamma. Mamma tycker om Idun för där skriver väldans många bussiga tanter och farbröder. Och jag tycker om Idun för där blir så många sagor och gubbar och pristävlingar nästa år. Och på vår julklappslista i år ska stå **Kom ihåg IDUN för 1923!**

Vem berättar bäst om vår följetong? Vi erinra om den i förra numret utlysta pristävlingen om det bästa sammandraget av Iduns följetong "Trots allt". Tävlingskriften bör vara insänd till Iduns Redaktion, Stockholm, senast den 20 dec. och ej taga mera utrymme än en sida i Idun.

Eftersom man skulle möta vännerna utanför kyrkan adresserades brevet "Till kyrkomötet" och så anförtroddes det till ett bud med noggranna anvisningar till vilka försändelsen skulle överlämnas. Jo, det skulle no bli riktigt utträttat, no, sa budet.

Följande dag knackade det på Delsbostintans dörr och in trädde en polisman. Hans uppsyn var allvarlig, ty han kom för att meddela en tråkig drift som någon person tillåtit sig med de kyrkliga myndigheterna och i någon mån även med den ärade gästen från Sverige. Och man ville nu förta det obehagliga intrycket, som Delsbostintan möjligen kunde ha fått genom att försäkra, att den skyldige om man fick tag i honom, skulle näpsas för sitt opassande skämt. O. s. v. o. s. v. en hel mängd av älskvärda ord som Stintan tacksamt tog emot. Det var först sedermera hon kom underfund med att den ohöviska skribenten varit — hon själv. Budet hade inte begripit ett dyft av sitt ärende utan gått med biljetten direkt till kyrkorådet där kyrkoherden själv bröt den och med känslor, dem man har lätt att begripa läste de synnerligen kränkande påståenden om hur ängeln Gabriel varit ute på vift med Delsbostintan.

Förresten händer det en del underbara saker. I Köpenhamn har en skådespelerska självmant bett att få sin lön avprutad med 500 kronor om dagen — eller kanske det var i veckan. Ranft gråter av glädje och har beställt sig en ny frack för att värdigt ta emot sina sujetter när de komma till honom i samma ärende. Exemplet skall naturligtvis smitta, det kommer att gå en våg av självuppoffring över landet, och man väntar när som helst en hemställan från våra ämbetsverks samtliga generaldirektörer med anhållan att deras ämbetsstid må utsträckas ända till 1½ timme pr dag.

Skrivelsen kommer förmodligen att avfattas på svenska. Man kan dock aldrig veta, ty snart bli vi så slängda i språk, att man t. o. m. kan uttrycka sig på arabiska. En kurs i beduinernas ädla tungomål skall nämligen hållas på nyåret. Asien bör känna sig belåtet över vårt intresse för dess munarter. Ungefär samtidigt börja nämligen de årligen återkommande gratislektionerna i mesopotamiska. Det blir ungefär samtidigt med riksdagens öppnande.

Celestini

Vid **Kraftnedsättning efter sjukdom** är järnmedicinen Idozan det bäst stärkande och aptitgivande medel. Intages lätt av såväl barn som äldre. Snabb och överraskande verkan. Genom Idozans 5-dubbla järnhalt jämfört med andra dyl. prep. är detta preparat avsevärt billigare än andra järnlösningar. Rådfråga läkare. Fås på alla apotek.

IDOZAN

Skadar ej tänderna.

GURLI FORSELL, MAKÅ TILL JOHN FORSELL.

PÅ SIMUPPVISNINGAR SES OFTA ett nummer, som aldrig förfelar att göra effekt. Det heter »följa John» och utföres så att en person ger sig före ner i bassängen, tätt följd av en svit, som fyller sin uppgift dess förträffligare ju noggrannare den är med »John», vart han tar vägen.

Fru Gurli Forsell, maka till hovsångaren John Forsell, skulle verkligen kunna säga sig, att hon med bravur utfört konststycket att »följa John» under de mer än tjugo år hon varit ej blott hans älskade maka utan också hans trogna fylgia, hans goda rådgivare, hans förträffliga smakråd, hans praktiska manager, hans lyckobringande mascot, hans — ja vad skall jag mer säga för att karaktärisera den kvinnans själv-uppoffrande hängivenhet, som i allmänhet är ganska obelönad, eftersom Carnegie inte tänkte på fruarna, när han instiftade sitt hjältepris.

Den rollen drömde hon emellertid knappast om, när hon var en av de vackraste flickorna Carlström vid Operan, de två systerna, som bägge börjat som ett par små balettråttor och sedan tjänat upp sig i graderna. Gurli var bara sex år, när hon från föräldrahemmet i Stockholm kom till Operans elevskola. Och så gick det henne som många andra unga damer: från baletten förde utvecklingen över till sången och vid 20 års ålder debuterade hon i Rigoletto, fick genast engagemang och hann sjunga både Julia och Lakmé, innan hon övertog den kvinnliga huvudrollen i det hem, där John Forsell var, är och alltid kommer att bli den obestridda hjälten. I och med giftermålet tog Gurli Forsell sitt parti: att inte längre ta emot något parti som operasångerska. John Forsell hade förut varit hennes värdade lärare, nu blev hon hans medhjälpare. Hon har studerat in alla hans roller — de äro inte mindre än ett 90-tal, därav somliga på tre främmande språk — och hon har följt honom på alla hans turnéer till de nordiska länderna, Tyskland, England, Holland, Schweiz och Amerika. Frågar man en så vittberest dam, var hon trivts bäst, svarar hon att det skulle möjligen vara i Köpenhamn, i alla händelser skulle hon absolut inte vilja bo i Amerika,

Gurli Forsell. Överst det senast tagna porträttet. Nedanför Gurli Carlström som Lakmé.

förövrigt trivs hon bäst i Stockholm. Ansatt litet mera om sin personliga smak avger fru Forsell följande skematiskt uppställda bekännelse:

Favoritopera	Figaros bröllop (Precis som John).
Favoritkompositörer	Mozart och Schubert.
Favoritförfattare	Strindberg.
Favoritblomma	liljekonvaljer.
Favoriträtt	kåldolmar. (faller även John väl i smaken.)
Favoritnöje på lediga stunder	att spela bridge med verkligt skickliga spelare.
Framtidsdröm	att barnen få det bra.

Barnen äro nu fem, alltifrån hr Jacob, som inom ej alltför avlägsen framtid skall ta sin medicine kandidatexamen och till fröken Louise, vars aktningvärda röstresurser ännu så länge utvecklas inför ett mera begränsat auditorium, möjligen beroende därpå att de hålla sig på barnskrikets mindre melodiosa nivå. Ingen av de tre herrarna Forsell junior tycks förresten vara hågad att följa John åtminstone som sångare. Och mamman säger »åh bevara mig!» bara man ifrågasätter möjligheten att någon av den nya generationen skulle ge sig till teatern. Konstens törnrosor äro tydligen ingenting att särskilt längta efter.

De uppfostringsmetoder sagda mamma tillämpat på sina barn erbjuda förövrigt

inga pedagogiska överraskningar. De ha varit hyggliga av sig själva, försäkrar hon och tillägger, att det aldrig nånsin hänt att de fått stut av sin pappa. Tvärtom kan man säga att han varit gränslöst flat mot barnen. Och när därtill fogas meddelandet att John Forsell i sitt hem är den mest anspråklösa fameljemedlem, fattas i den idylliska tavlan ingenting annat än en from önskan, att när Forsell en gång blir operachef — för det är ju bara en tidsfråga — han alltid måtte känna sig en familje med sina sujetter.

Vad säger John Forsells egen fru om honom som konstnär? Jo, hans största betydelse ligger däri att han är en vad man på idrottsspråket säger all round man. Visst har det funnits bättre och vackrare röster, till exempel Carusos, men han höll sig bara till sitt speciella område, medan John Forsell sjungit så gott som allting mellan himmel och jord. Och vilket oerhört plus det är för ett litet land som vårt förstår man lättast, när man inte längre ser hans namn på affischen. (Plats för suck.)

Att han inte heller blivit alldeles obelönad ser man i detta hem, där så gott som varje vägg talar om publikens tacksamhet i form av minnesgåvor, hyllningsadresser m. m. och där Forsell roat sig med att göra en Ruhmeshall av forna lagerkransars hopfogade band som hänga i breda, brokiga porttiärer från tak till golv. Ändå har bara en bråkdel av de tusen och en kransband tagits med.

En av de senaste och ur affektionssynpunkt dyrbaraste gåvorna fick John Forsell förra julen. Det var kejsar Wilhelm, som borta i sin landsflykt ännu bevarar i gott minne den svenska sångaren, som med sådan bravur sjungit för honom under hans makts dagar. Kaisern skickade alltså sitt med ram — och kejsarkrona — försedda porträtt jämte en dära egenhändigt skriven tillägnan till den oöverträffade Don Juan — »Den unerreichten Don Juan.»

John Forsell är den första att medge den stora andel, hans Gurli har i att han med ett annat kejsarord kan säga: es ist erreicht!

FLORIDOR.

Ett julaftonsnummer

blir nästa nummer av *Idun*. Rika illustrationer belysa det växlande innehållet, som bör bli en underhållande läsning under juldagarnas ro.

Av det rika textliga innehållet nämna vi: »Prinsessan Ingeborg på skolbänken», en intagande skildring av hennes gamla lärarinna, med fotografier. Intressant och roande blir också en serie teckningar från England, Frankrike, Amerika, vilka visa typiska julseder i resp. länder. Dessutom åtskilligt annat, som i ord och bild ansluter sig till julhögtiden.

På förekommen anledning och då vi äro livligt intresserade av att undanröja allt missförstånd därvidlag, får *Idun* härmed meddela, att tidningen och dess ledning icke på något sätt äro i affärshänseende förbundna med något annat tidnings- eller förlagsföretag. *Idun* står fortfarande såsom hittills fri och obunden åt alla håll och kan med tillfredsställelse meddela, att tidningen ämnar bevara gammal god tradition ifråga om såväl arbets- som affärsmetoder.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

VARFÖR SPELA INTE FLER KVINNOR SCHACK?

IDUN UTDELAR PRIS TILL DE BÄSTA NYBÖRJARNA.

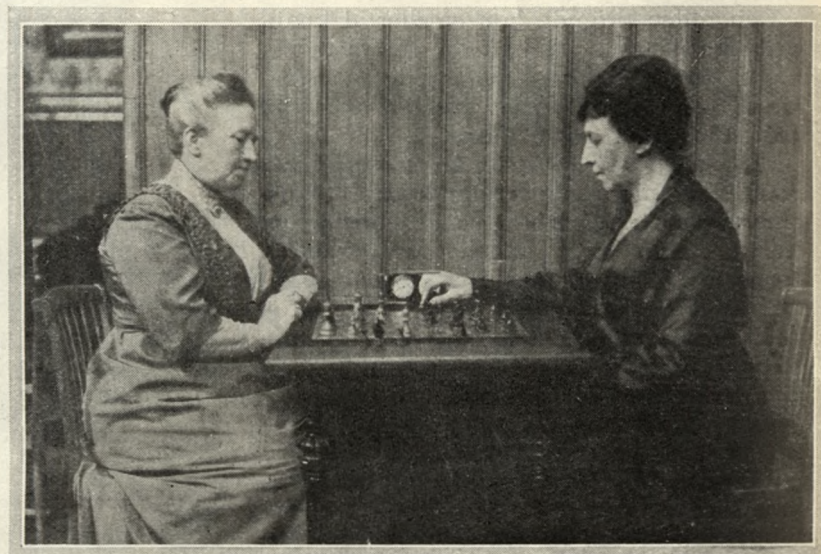
Illustrationsprov (Wambukakvinna) ur prins Wilhelms "Bland dvärgar och gorillor", ett av Iduns pris till den bästa nybörjaren i schack.

DET ÄR KANSKE VERKLIGEN SÅ, att kvinnorna alltid gärna komma ett par generationer efter männen i fråga om nya intressen och sysslor. Det är i så fall därför vi ännu ha så få kvinnliga uppfinnare och tekniker, — och det skulle vara därför vi ha så få kvinnliga schackspelare. Schackspelet är som man vet, något annat och mer än ett vanligt spel, det är en vetenskap, som fordrar tränad logisk förmåga och tankekoncentration. Men medan damerna ofta och överallt skockas kring bridgeborden, hålla de sig i allmänhet respektfullt borta från schackbrädet. På två tusen schackspelare i Stockholm — ja, så många äro de — kommer endast ett trettiotal kvinnor, åtminstone om man så får säga organiserade. Och på hela landets fem tusen schackspelare — hur många damer komma väl där? ja, svara för er själv, ärade läsarinna.

Nu finns det som bekant en Stockholms kvinnliga schackklubb, som icke endast inom sig själv med iver bedriver det ädla spelet, utan också gärna vill inviga andra i det. Klubben stiftades för tio år sedan av fröken Katarina Beskow, som ännu är dess ordförande. Ytterligare några av »spetsarna» stå kvar från början. Fru Maria Nihlén har sedan klubbens stiftande varit dess vice ordf. Fru Frida Carlsson har också alltsedan klubbens början varit dess betrodda kassaförvaltare, och hon är dessutom skicklig problemlösare och duktig schackspelare. Bland sina medlemmar har klubben både äldre och yngre kvinnor, både gifta och ogifta. Doktor Bernhagen, en av de första medlemmarna i Kvinnl. klubben deltagar nu i en manlig klubb, som förövertigt räknar ännu en dam, fröken Weman, som medlem. Och i det förnäma Schacksällskapet finns det också två kvinnliga medlemmar: fröken Beskow och doktor Bernhagen.

Fröken Beskow idkade tidigare musik, men då hennes senare arbete hindrade henne från att i alltför hög grad ägna sig åt musiken, blev i stället schackspelet hennes »vid sidan av arbetet». Man förstår det: det finns ju nå-

got slags släktskap mellan musik och matematik — och med matematiken har väl schackspelet också att göra. Även den, som bara känner de grövsta konturerna av spelet måste betyga sin vördnad för spelet. Ha inte rent av de tyska militärskolorna infört schack som skolämne, emedan man märkt, att det ger tanken en god träning? Om någon läsarinna nu invänder, att hon inte har någon tankekraft att »slösa bort» på något utanför arbetet, så kan man härtill svara, att hjärnan skall och bör tränas upp för att kunna prestera desto mera, och att schack är just ett sådant där nyttigt och lämpligt »vid sidan om det vanliga», evad

Two av spetsarna i Stockholms kvinnliga schackklubb vid ett intressant parti. T. h. fröken Beskow, t. v. fru Frida Carlsson.

Vem klipper den bästa silhuetten?

Pristävlan, där var och en som har en sax kan deltaga.

Konsten att klippa silhuetter är gammal och förnämlig. Våra föräldrar och farföräldrar hade som unga stort nöje därav, och det vore synd, om inte också vi upptog den roande konsten, som kan utövas av vem som helst med litet handlag. Och tager man till saxen, skall litet var erfara, att man rätt snart kan uppöva en färdighet att klippa riktigt trevliga och vackra silhuetter. För att uppmuntra silhuett-amatorerna anordnar Idun härmed en pristävlan, där det gäller att åstadkomma de bästa silhuetterna. Tävlingen kan indelas i två klasser: del 1) silhuetter av bekant folk, exempelvis Selma Lagerlöf, Hjalmar Branting, Arvid Lindman, Grunewald o. s. v., dels 2) silhuetter av mera allmän natur.

Silhuetterna skola vara insända till Iduns redaktion senast den 3 jan. — det blir alltså ett nöje för helgen — och skola på kuvertet vara märkta: Iduns silhuett-tävlan. Ett pris utdelas inom vardera gruppen. Prisen bli: antingen Birger Sjöbergs "Fridas bok", Marika Sjernstedts Ullabella eller Selma Lagerlöfs Märbacka, alltefter vinnarnas önskan.

det heter yrkesarbetare eller husliga sysslor. Det är absolut utvecklande och uppfostrande i hög grad.

För att vinna fler lärjungar åt gudinnan Caissa, schackspelets något apokryfiska gudinna, ämnar Stockholms kvinnliga schackklubb på nyåret ge kurser för nybörjare. Kurserna ges i den stora schackspelarvåningen Klara Norra Kyrkogata 31, där den kvinnliga klubben liksom flera manliga sammanslutningar residera. Varje kurs utgöres av en serie på 8 seanser med en seans i veckan för ett pris av 12 kr. för hela kursen. Anmälningar till kursen mottagas på nämnda lokal alla torsdagar efter kl. 1/2 8 e. m.

Även inom Stockholms kvinnliga konartistförening, som är en imponerande sammanslutning med en 1,000 medlemmar, har man sökt väcka intresse för schack, och sannolikt blir det någon kurs också där.

För att uppmuntra de kvinnliga nybörjarna har Idun satt ut ett pris till vardera av de två pristagarne vid de pågående tävlingarne inom nybörjarklassen 4 B. Prisen komma att utgöres av: Prins Wilhelms »Bland dvärgar och gorillor» och Bengt Bergs »Med tranorna till Afrika».

En intressant bild ur Bengt Bergs "Med tranorna till Afrika", ett av Iduns schack-pris.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRÄMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

IDUNS FÖLJETONG TROTS ALLT

ROMAN AV JOHN GALSWORTHY. AUKTORISERAD ÖVERSÄTTNING AV ELLEN RYDELIUS.

(Forts.)

GYP TVEKADE ETT ÖGONBLICK, sedan drog hon av sig trädgårdshandskarna.

— Naturligtvis. Här? Eller i salongen? Rosek svarade:

— Tack. I salongen.

En svag skälvning genomför henne, men hon gick före honom och satte sig så, att hon kunde se Betty och barnet. Rosek stod och såg på henne. Hans stillhet, det ljuva allvaret i hans välformade läppar, hans fläckfria snobbighet väckte en slags ovillig beundran hos Gyp.

— Vad är det? sade hon.

— En tråkig historia, är jag rädd. Något måste göras genast. Jag har försökt ordna saken, men de vilja inte vänta. De hota till och med att sälja det här huset!

Med en känsla av skymf utropade Gyp:

— Nästan allting här är mitt.

Rosek skakade på huvudet.

— Kontraktet är i hans namn, ni är hans hustru. De kunna göra det, det försäkrar jag. — En slags skugga gled över hans ansikte, och han tillade. — Jag kan inte hjälpa honom mera — just nu.

Gyp skakade hastigt på huvudet.

— Nej, naturligtvis! Ni borde inte alls ha hjälpt honom. Jag kan inte uthärda...

Han bugade sig, och hon tystnade skamsen. Hur mycket är han skyldig allt som allt?

— Omkring tretton hundra pund. Det är förstås inte mycket. Men det är något annat...

— Något värre?

Rosek nickade.

— Jag är rädd för att berätta det, ni tror kanske åter igen att jag försöker dra fördel av det. Jag kan läsa era tankar, förstår ni. Jag kan inte stå ut med att ni skulle tro det den här gången.

Gyp gjorde en liten rörelse liksom för att skjuta undan hans ord:

— Nej, var snäll och säg det.

Rosek ryckte på axlarna.

— Det finns en man vid namn Wagge, en begravningsentreprenör — far till någon, som ni känner —

— Daphne Wing?

— Ja. Hon väntar ett barn. De ha fått henne att berätta allt. Det betyder, att hon måste bryta sina engagemang, naturligtvis, och så andra saker också.

Gyp gav till ett litet skratt, sedan sade hon långsamt:

— Vill ni vara god och säga mig, vad denne mr Wagge kan göra?

Återigen ryckte Rosek på axlarna.

— Han är rasande — en rasande karl av hans klass är farlig. Jag skulle tro, att det kommer att behövas en massa pengar, litet blod kanske.

Han tog snabbt några steg emot henne, och sade mycket lågt:

— Gyp, det är ett år sedan jag sade er detta. Ni trodde mig inte då. Jag sade er också, att jag älskade er. Jag älskar

er mera nu, hundra gånger mera! Rör er inte! Jag går upp till Gustav.

Han vände sig om och Gyp trodde, att han verkligen gick, men han stannade och kom tillbaka förbi fönsterraden. Hans ansiktsuttryck var alldeles förändrat, så hungerigt, att hon ett ögonblick kände medlidande med honom. Och detta måste ha synt i hennes ansikte, ty han grep plötsligt tag i henne och försökte kyssa hennes läppar, hon vred sig undan, och han kunde endast nå hennes hals, men den kysste han ursinnigt. Så släppte han henne lika plötsligt, böjde på huvudet och gick utan en blick på henne.

Gyp stod och torkade bort hans kissar med baksidan av handen, medan hon stumt och mekaniskt tänkte: »Vad har jag gjort för att bli behandlad så här? Vad har jag gjort?» Det kom intet svar. Och inom henne blossade det upp ett sådant raseri mot alla män, att hon bara stod där och snodde trädgårdshandskarna mellan händerna och bet sig i läpparna, som han velat kyssa. Så gick hon till skrivbordet, tog upp sin adressbok och såg efter namnet. Wing, Frankland Street 88, Fulham. Hon knäppte upp den lilla väskan, som hängde på stolens ryggstöd och stoppade in checkboken i den. Så gick hon ut i hallen, varsamt för att icke bli hörd, tog sin parasoll och gick ut, medan hon stängde dörren utan buller.

Hon gick snabbt mot Baker Street. Hennes trädgårdshatt var nog så bra, men hon hade gått sin väg utan handskar och måste gå in i första bod för att köpa ett par. Medan hon valde ut dem, glömde hon för en minut sina känslor. Men utkommen på gatan igen kommo de tillbaka bittrare än någonsin. Och dagen var så härlig, solen lyste klart, himlen var blå, och molnen bländande vita, från omnibusens tak kunde hon se dem i hela deras glans. Ett minne steg upp inom henne av den där mannen, som kysst hennes arm på hennes första bal. Och nu detta! Men blandat med raseriet växte alltjämt ett slags motvilligt medlidande med denna flicka, denna dumma, konfektlystna flicka, som råkat i en sådan dilemma genom hennes man. Dessa känslor höllo henne uppe under färd till Fulham. Hon steg av vid närmaste hörn, gick genom en bred gata med smala, grå hus, tills hon kom till nummer åttioåtta. Då hon stod på den nyskurade trappan och väntade att dörren skulle öppnas, var hon nära att vända om och fly. Vad hade hon egentligen kommit dit för?

Dörren öppnades av en tjänstflicka i smutsig klädning. Fårkött! Lukt av fårkött — där var den, precis som flickan sagt!

— Är miss — miss Daphne Wing hemma?

I denna egendomliga »Det-tjänar-ingen-till»-ton, som tjänstefolk i små hus håll får, svarade flickan:

— Ja, miss Daisy är där inne. Vill frun träffa'na? Vad ska jag säga för ett namn?

Gyp tog fram sitt kort. Flickan såg på

det, på Gyp och på två brunmålade dörrar liksom för att säga: »Var vill ni vara?» Så öppnade hon den närmaste av dem och sade:

— Vassego och sitt, jag ska gå efter'na.

Gyp gick in. Mitt i ett rum, som tydligen var matsalen, försökte hon kväva darrningen i sina lemmar och en känsla av sjösjuka. Bordet, mot vilket hennes hand vilade, var betäckt med röd boj, utan tveivel för att hindra fårköttfläckarna att tränga in i träet. På serveringsbordet av mahogny tronade ett bordställ och ett grönt fat med mycket röda äpplen. En bambuinramad bleckskärm bemålade med vita och gula prästkragar stod framför en eldstad, fylld med rödfärgat pampasgräs. Stolarna voro i rött läder, gardinerna i en brunaktigt röd nyans, väggarna gröna och på dem hängde en samling Landseer-kopparstick. Den egendomliga sensation, som rött och grönt i sammansättningar framkalla hos ett känsligt sinne, ökade Gyps nedslagenhet. Och plötsligt träffade hennes ögon på en liten djupblå kinesisk skål. Den stod på ett svart ställ på kaminfrisen, med ingenting i. För Gyp, som stod i detta röda och gröna rum, där fårköttslukten stal sig in, var denna skål som en kristallren fläkt från en annan värld. Det var säkert Daphne Wing — icke Daisy Wagge — som satt den där! Och på visst sätt rörde den henne, den var en symbol av förkvävd skönhet, symbolen av allt, som denna unga flicka försökt ge uttryck åt den där augustikvällen i hennes trädgård för nästan ett år sedan. Tunnt österländskt porslin, utmärkt och verkligt vackert! Det var ett under att de tilläto det att befläcka detta rum!

En suck kom henne att vända sig om, Med ryggen mot dörren och med vitt, skrämt ansikte stod flickan där. »Hon har lidit förfärligt», tänkte Gyp. Och hon gick impulsivt fram till henne och sträckte fram handen.

Daphne Wing suckade: »Ah, mrs Fior-sen!», böjde sig över handen och kysste den. Gyp såg, att hennes nya handske var våt. Sedan föll flickan samman med fötterna något framåt, huvudet litet framåtlutat och ryggen mot dörren. Gyp, som visste varför hon stod så, genomförs av två sinnesrörelser — raseri emot männen, och en medkänsla för denna varelse, som skulle gå igenom vad hon själv nyss genomlidit.

— Såja, — sade hon milt, — men vad skola vi nu göra?

Daphne Wing satte händerna framför sitt vita ansikte och snyftade. Hon snyftade så lugnt men så förfärligt djupt, att Gyp själv hade den största svårighet att icke brista i gråt. Det var den verkliga förtvivlans snyftningar hos en varelse, som var berövad hopp och styrka, framför allt kärlek, den sorts gråt, som avlockas övergivna, lidande själar vid beröringen med en annan människas medkänsla.

(Forts.)

KJOL BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI AB GÖTEBORG

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

T V Å D I K T S A M L I N G A R

Anders Österling: *De sju strängarna.*
(Bonniers förlag.)

Fredrik Vetterlund: *Thuledagarar.*
(Norstedt & Söner.)

DET ÄR ETT RIKT INSTRUMENT, Anders Österlings sjusträngade lyra. Dess luftiga och graciösa musik bär bud från olika länders sol och blommor. Där finns Skånelands slättfägring och friska Östersjöbrus, vårarnas vipeskri över vaknande fält, skördarnas dofter och vintrarnas töcken kring by och stad; där finns sydlandssol över klasiska landskap och blåstens svep i nordliga furor. Och där finns först och sist en durbetonad världsförklaring, som tillfälliga dissonanser till trots klingar ut i en sann och varm livsdyrkans höga visa.

Nu kommer De sju strängarna som hans manna-års lyriska dokument. Här har klangen fördjupats, mörknat, den bevingade soldruckna rytmen till dels förvandlats i ett eftertankens andante. Hör anslaget i den inledande idéstarka dikten "Födelsen och döden":

På medelålderns tröskel börjar livet förvandla sig i perspektivet; en skugga faller, själva hjärtats gång blir tung av saktmod och bevingas sällan, och samma själ, som återljöd av sång har nu en längre väg till källan.

Eller "Damen i fönstret", där skalden säger farväl åt en gagnlös skönhetsdyrkan för att ge sin kraft åt de allvarliga vardagsplikterna.

En skugga bland skuggor jag strävar i arbetsmorgonens grå.
Jag slåss med min lott. Mina tankar halvt blinda i dimmorna gå.
Men tager du råd av en frände, så tänk om din tanke når hit,
att varmare skiftas dock livet härute i vardagens slit,

I "Den nye Paris", ägnar han kvinnan som mannens jämlike sin dyrkan i en lika sinnrik som form-

skön dikt. "Den evigt unga Pallas" är den nya tidens kvinna.

Varhelst det strids i glesa led för ljus och ordning är din gamman, och utan dig vi störta-samma.
Det framtidslöfte, sierska, som jag ser tecknat på ditt ämne, är kvinnan som vi drömma henne, ledsagerska, befrierska.

Det bör ligga kvinnan varmt om hjärtat att utveckla sig så, att den ridderlige skalden får rätt.

En rad av poetiska smycken utgöra de talrika smådikterna i samlingen såsom "Romans", vilken är idel musik och majluft; "Impromptu om ett flickebarn", den skira "Förgätmigejer", "Kyrkogården", "Psalmodikon" m. fl. I den mäterliga "Gården och dösen" har skalden lagt in sin djupa rotfasta kärlek till barndomshemmet på Skåneslätten.

Där har farfar grävt,
där har farmor vävt,
där är helig mull
för minnenas skull.

Varje träd och sten
har ett högtidssken.

Ät ingen fädernetorva har väl bundits en vackrare ärekrans.

En grupp dikter med italienska motiv tillhöra den utsökta konstpoesien. De stå värdigt vid sidan av Snoilskys Italienska bilder.

Fredrik Vetterlunds senaste diktsamling har fått det betecknande namnet Thuledagarar. Det för tanken ömsom till frostkall rymd, ömsom till spröd svensk sommar, som hastigt bleknar i töcken och droppande tystnad. Och en svensk poet viger sin känsla åt denna sparsamt berikade natur, lever sig in i dess blonda lynne och ur dess karga ömhet hämtar han sin sångs finaste essence. Det har Fredrik Vetterlund gjort. Han är tystnadens besjunge som få av våra diktare, den tystnad som är kontemplation, inåtblickande, själens lyssnande till minnenas musik.

I ett deliciöst prosapoem "Den rosiga och den blå" framträder skaldens anmärkningsvärda talang att teckna en livsinteriör på minnets guldgrund.

Svensk sommar är ju städe en givande inspirationskälla för våra diktare, som gärna odla naturlyrik liksom våra målare helst måla landskap. Men Vetterlunds syn på den flyktiga årstid, då solkurvan spännes vidast över Thule, har städe ett personligt drag, hans sommarvers öppna perspektiv inåt hans eget väsen, där barndomens hågkomster lysa samt hemkänslan och tanken på svunnen ungdomsvänskap ge hans sång dess silvertimbre. "En student på sommarferie" och "Gatans morgonsken" m. fl. äro prov härpå.

Vetterlund har flerstädes i sin diktning berättat den döde ungdomsvännen, vars minne är honom heligt. Denna dyrkan har skapat några av hans vackraste strofer och gör det även här i dikten "Andebesvärjaren". Vännen hade lovat honom ett själarnas möte, men intet har kunnat besvärja den bortgångne att ge den kvarvarande en förmimelse av sin närhet. Den ännu jordbundne säger med en ansats till självförebärrelse:

— — — — —
hur må den icke flamma hög,

den kärlek som skall mana ner
en enda viskning blott från er!

Min ungdom brann mot morgonskyn:
Har något bleknat för min syn?

Och blir det hemska svaret så
att ej jag räckte till ändå?

Att kanske ej jag älskat nog?
Det kanske var *min* själ som dog?

Thuledagarars bleka ljus ger ett själslandskap finare toner än den skarpa solglansen, som skärper linjen och förbränner jorden. Det diskreta i Vetterlunds diktning utesluter emellertid icke verkligt djup i känslan och väljud i klangen.

E. H—N.

LITTERÄR MOSAIK UR JULBÖCKERNA

VEM SKULLE INTE GENAST KUNNA känna igen Henning Berger i nedanstående utdrag ur hans bok »Pedanten». Ty finnes det någon mera förälskad Stockholmskildrare, en mera inbiten Stockholmare än denne herre, som bor i Köpenhamn.

»När jag kom hem, litet dimmig av den varma drycken, som brände i mina ådror, var allt som förut. Den tidiga vinterskymningen föll, snön blånade under gasblossen och lampsken trängde redan ut genom fällida rullgardiner. Förstämd stannade jag uppe vid backen och såg ned på det mörka torget, där statyn försvann mot den mulna himlen, och ett eko av bjällerklang från Arsenalsgatan hördes. Jag frös om fötterna och när Jakob slog fyra, gick som en istapp genom mig från huvudsvålen ända ut i tånaglarna. Det var en besynnerlig känsla — som hade jag inga varma inälvor och intet varmt blod längre. Bara frusen kropp, en isstod —. Var det kanske en förkänsla av det kommande, av förfrysning, av livet?»

I nedanstående stycke hämtat ur »Fjordens främlingar» blåsa de Ejnar Smithska västkustvindarna lika omiskännliga.

»Över backarna gick han mumlande. Solen började dala i väster. Det var grannt i luften, gredelint som syrener om våren över alla berg, och havet blänkade långt borta så speglade vitt som glaskulan i storkon-sulns trädgård.»

Här nedan ha 10 fragment ur 10 av våra mest kända författares julböcker sammanförts till en liten litterär mosaik. Det skulle kunnat bli en gissningstävlan — vem som skrivit det eller det — om vi icke ansett att den blivit allt för lätt för den litteraturkunniga svenska allmänheten, ty från var och en författare har en särskilt karaktäriserande passus utvalts.

»Han märkte inte att han fått följe, en hel skara folk. Men de stannade alla på långt håll, medan han gick bort till graven i fattighörnet. De sista blommorna han burit dit voro vissna i burken. Det var vildrosor som mistat alla de skära bladen. Han hävde ut skräpet och plockade en lövruska i stället. Sedan tog han spaden och drev den i jorden. Men vid ljudet blev han stående med händerna om handtaget, vacklande fram och tillbaka. Till sist sjönk han på knä och strök försiktigt med näven över sandkullen.

»Sov, du mor, sade han sakta. »Sov du. Det är bättre för dig.»

Han blickade ut i den förgyllda luften, medan han talade och ögonen blevo barnligt klara i det gamla härjade ansiktet.»

Sedan kommer Sigfrid Siewertz, den svenska litteraturens söndagsbarn och gentlemannaseglare svepande med samma

bravur som någonsin förut i sin senaste bok »En handfull dun».

»Nittio kvadratmeters skärgårdskryssaren Ella, tillhörig direktör Karl Ceder, stävade söder om Rödlöga ut mot Åmons breda storskär. Det var en kall, gnistrande obarmhärtigt vacker morgon. Som en stor fullriggare med skyhög resning och bländvita dukar kom sommardagen uppseglande för den friska ostan. Från sina tillhåll på Vigg-haras branta skär lyste de nyfikna jovialiska tordmularna i flockar och gjorde som vanligt utan all skotträdsla sina tre varv runt den framsusande kuttern.

Mannen vid rodret såg dem men tycktes blott retad av denna närgångna inspektion. Han var en ännu helt ung herre, klädd i kungliga svenska segelsällskapets uniform.»

Och därpå författarinnorna i sluten trupp. Först Marika Stjernstedt med ett litet stycke roll på måfå ur Ulla bella men på pricken karaktäristiskt för hennes vackra, omsorgsfulla, ytterst detaljerade stil.

»Hon mötte herr Veronius i trappan; han gick mycket långsamt, ty han var mycket gammal, och hon hann i alla fall ned till Corecis dörr, innan hon mötte honom på hans väg upp. Utanför Corecis stod just en gosse med en stor tårta på ett silverfat, han ringde på dörren, Ada öppnade, klappade händerna och ropade inåt — »Nu är tårtan kommen!»

Vi fortsätta mosaiken i nästa nummer.

Ett värdefullt bruk

är att dagligen intaga en av Spieckers **Sanokapslar**. Återupp-rätta på kort tid nervsystemet, undanröja trötthet, missmod och sömnlöshet, alstra energi, levnadsmod och spänstighet! Finnes å alla apotek och i kemikalieaffärer i askar à kr. 2.25 och 4.25.

EN KURS I BARNVÅRD

FÖR IDUN AV DR ARTHUR FÜRSTENBERG

(Forts.)

I BARNAÅLDERN UPPTRÄDER Tuberkulosen mera såsom körtel- och ben-sjukdom än såsom lungsjukdom, vilket åter är det vanligaste i den fullvuxna åldern. Men fall av tuberkulos i lungorna äro dock visst icke ovanliga bland barn, liksom tuberkulos i bukhinnan, hjärnhinnorna och andra organ esomoftast förekommer.

Av det, som nämndes angående sjukdomens uppkomst, framgår tydligen vikten av att skilja barnen redan från deras första stund från en omgivning, som visar tecken på tuberkulos i smittosamt stadium, och detta även om den sjuka är barnets egen moder.

Av de forskningar, som gjorts med tillhjälp av tuberkulinet, har man kunnat konstatera, att tuberkulosen är en ofantligt utbredd sjukdom, ett förhållande, som bättre än något annat, lär oss, att sjukdomen i flertalet fall är relativt oskyldig, då det ju dock endast är ett mindretal av människorna, som avlida av tuberkulos. Men dock är sjukdomen i många fall så allvarlig, att man är tvungen att på allt sätt söka förhindra dess spridning från fall till fall. Även härvid är det hygienien och dess lärdomar, som visar oss vägen.

Anvisningar vid sjuka barns vård.

Innan jag slutar min lilla kurs i barnavård, vill jag med några ord vidröra ett och annat, som modern eller sköterskan har att vidtaga, när barnen insjukna och även beskriva en och annan av de vanligaste behandlingsmetoderna, som modern på eget bevåg kan använda sig utav.

Lika litet, som jag senterar, att man alltför träget begagnar sig av febertermometern, lika mycket senterar jag, om barnets vårdarinna redan från barnets första insjuknande kontrollerar temperaturen medelst termometern och noga antecknar gradtalet. För fastställande av säker diagnos på en sjukdom är temperaturlistan mången gång av oskattbart värde, men hur ofta står man icke inför ett fall av sjukdom,

En lycklig mor med trillingar, alla vid bästa hälsa, har en vän till Idun här fotograferat. Bilden kommer som en ypperlig liten illustration till Barnavård.

där temperaturen antingen alls ej är tagen eller ock mycket oregelbundet och där de funna gradtalen aldrig blivit antecknade och uppgifterna därom således mycket otillförlitliga? Tag därför till regel att mäta det sjuka barnet regelbundet två gånger dagligen, den första gången vid dess uppvaknande om morgonen och den andra gången mellan klockan fem och sex på eftermiddagen, men glöm aldrig att noga på en lista anteckna resultatet.

Det är ett överallt vidtaget bruk att genast »laxera» barnen, när de insjukna, ett bruk som mången gång, t. ex. vid blindtarmsinflammation, kan vara till mera skada än gagn. Om man nu på eget bevåg eller efter läkarens ordination skall laxera ett

barn, så måste man komma ihåg, att vi i ricinoljan hava det absolut bästa medlet. Det är min bestämda åsikt, att svårigheten att få barnen att taga in densamma intimt sammanhänger med omgivningens ständiga påpekande, hur illa oljan smakar och dess uttryck av medlidande med barnen, som skola tvingas taga in därav. Då ricinoljan numera är relativt smakfri, är det alls icke synd om barnen, när de ordinerar en dos därutav och barnen skulle säkerligen utan knot inmundiga oljan, om de icke från späda ålder underhållits med uttalande om oljans gemena smak och fula grimaser, när tal kommer på densamma.

I allmänhet kan man säga, att späda barn behöva en tesked ricinolja, 2—3 åringar en dessertsked, 5—7 åringar en matsked och fullvuxna människor 2 matskedar. I de fall, där det är omöjligt få barnen att taga in eller behålla ricinoljan, kan man giva dem ett mindre eller större glas av franskt bittervatten, som smakar såsom sockerdricka med stark citronsmak och i allmänhet gärna förtäres.

Då läkaren ordinerar lavemang, bör man minnas, att detta, om intet annat föreskrivits, skall bestå av vatten utan alla tillsatser, såsom salt eller tvål. För späda barn begagnar man sig av gummiballong-spruta, för äldre barn av sköljkanna; de gamla pistonsprutorna böra aldrig komma till användning. Tvålpiller framkallar stark retning i stolgången, liksom glycerin gör det, och få ej på eget bevåg insättas.

Kalla tvättningar som medel mot feber.

Febermedel böra i barnåren sällan givas och detta dels därför att de oftast icke äro behöfliga och dels därför att vi i kalla tvättningar hava ett oskyldigare och nästan lika effektivt medel att sätta ned barnens temperatur. Komma dessa tvättningar till användning vid febertillstånd redan under barnets första år, får man ofta höra barnen senare själva anhålla om en avtvättning, när de känna sig feberheta, ett bevis på medlets angenäma verkan.

(Forts.)

Isens och solens barn i Stockholm.

DE "ISENS BARN", VI SE PÅ BILDEN TILL vänster, få vi i Sverige göra bekantskap med endast via filmen. Men den lilla "sol-ungen" till höger är en liten verklig stockholmska.

En gång för många år sedan lär på Allmänna Barnhuset i Stockholm varit intaget ett barn, vars mörka kroppsfärg tydde på att åtminstone en av föräldrarna tillhörde en annan ras än vår. Detta fall har nu upprepats, i det att sagda barnhus bland sina små pupiller räknar lilla Birgit, som i vår fyller 2 år och vars näpna utseende fotografien ger en föreställning om. Birgit är icke så vithyldt som sina lekkamrater, tvärtom hennes mörka kind liksom hennes lustigt ulliga hår och de vackra, svarta ögonen tala om att hon kan kallas om icke negress så åtminstone mulatt. Hon har emellertid blivit född här av delvis svenska föräldrar och Allmänna barnhuset har som sagt åtagit sig den lilla i förväntan på att någon familj vill adoptera henne eller åtminstone åtaga sig hennes uppfostran. Birgit intygas vara en rar flicka, hon talar redan något — svenska likasom modern — och tycks trivas utmärkt bland de andra småttingarna i "koltsalen".

Ur den nya filmskildringen från eskimäernas liv "Nanook, köldens son", som i dagarna haft premiär på Svensk Filmindustri biografteatrar: Nanooks barn äta det råa sälköttet.

En liten mörkhyad svenska.

Men naturligtvis söker man i tid skaffa henne ett bra hem och de som reflektera härå torde alltså vända sig till Allmänna Barnhuset, Norrtullsgatan 14, Stockholm.

BARN- OCH PERSONVÅGAR

uthyras och försäljas i vår utställningslokal

R. T. 2070

Norrmalmstorg 1, Stockholm.

S. T. Norr 4831

NYA AKTIEBOLAGET STATHMOS, NYNÄSHAMN

NORDLÖFS

Handsydda Skodon
Egentillverkning

H. K. H. KRONPRINSSENS HOVLEVERANTÖR

Kungsgatan 20
GÖTEBORG

LOTTA SVÄRD STÅR UPP IGEN

ETT OCH ANNAT FRÅN DELSBOSTINTANS SENASTE ERÖVRINGSTAG TILL FINLAND.

»DET KAN ICKE NOG BETONAS att den över hela Skandinavien välkända Delsbostintan, som genom sina resor så omisskänligt ådagalagt sitt varma intresse för den svenska kulturgemenskapen, gjort och framför allt gör en betydande insats i det arbete för återknytande av de gamla blodsbanden vars betydelse nu mer än någonsin inses».

Den i Gamla Karleby utkommande tidningen Österbottningen har gjort detta uttalande med anledning av att doktorinnan Ida Gawell-Blumenthal, mera känd under namnet Delsbostintan, gjort en sex veckors resa i Svensk-Finland med påföljd att hon fullständigt erövrat allas hjärtan därborta på andra sidan Bottenhavet. Och ändå hann hon ej besöka Uleåborg och andra platser i det nordligaste Svensk-Finland. Det besöket får göras nästa år, då Delsbostintan återvänder ännu engång. Hon måste nämligen lova att komma tillbaka. Det är tydligt att Delsbostintan med sitt omedelbara, hurtiga framträdande, sitt glada friska humör och det goda hjärtelag, som vilar under solskenslynnat, tagit åhörarna med storm där liksom här.

Själv bevarar hon oförgätliga minnen från resan i de landsändar, där svenskt tungomål talas, alltifrån norr och utefter kusten fram till Viborg. I Hälsingfors hjälpte hon till att skaffa medel för den svenska kyrkan, som ännu bara är en plan på pap-

Fröken Fanny Sundström från Åland, som n. befinner sig i Sverige för att knyta förbindelser mellan svensk och åländsk hemslöjd. Fröken S. är Ålands enda kvinnliga landstingsledamot.

peret. Tomt har gratis upplåtits av staden och för att få pengar till bygget har bildats en förening vid namn »Kvinnligt arbete för rikssvenska kyrkosaken i Finland.»

Apropå föreningar: det torde vara föga känt att Runebergs Lotta Svärd givit sitt namn åt en hela Finland omfattande kvin-

noförening Lottorna. De rödas blodsåd gävo upphovet till den. Finlands kvinnor lärde sig inse behovet att samlas till gemensamt försvar för fosterlandet och nu finnas som sagt »lottor» litet varstans och i tidningarna läsas »gyllede regler för lottor» exempelvis denna:

Var anspråkslös i ditt väsende och enkel i din dräkt.

Lägg dina vackraste tankar, dina högsta strävanden, din kärlek i ditt arbete. Då först är du en sann lotta.

Delsbostintan är ingen lotta, men det hindrade inte att hennes hjärta klappade starkt, då hon på den 6 november, som är nationaldagen däröver, hörde den svenskfinska nationalsångens slutord:

Hur härligt sången klingar
På älskat modersmål
Den tröst i sorgen bringar
Den skärper sinnets stål.

Du sköna sång, vårt bästa arv
Från tidevarv till tidevarv
Ljud högt, ljud fritt från strand till strand
I tusen sjöars land.

(Parentes: på Åland är sista raden ändrad till »i tusen öars land»).

Bed svenskarna komma oftare över till oss! bad man i Finland. Och den hälsningen vill Delsbostintan ha framförd, på det att banden må knytas allt fastare mellan de bägge svenska kulturerna i öster- och västerland.

T. v.: Daniel Berg, Stockholmstidningen, har i sin rappt skrivna roman "Moloks leende", behandlat bostadsbristen och annat aktuellt. — T. h.: Alfred Fjerner, bemärkt medarbetare i Sydsvenska Dagbladet Snällposten, framför allt dess politiska och litterära avdelningar, har med sina olika samlingar "Typer" vänt sig företrädesvis till skånsk publik, och så också med den nu utkomna "Typer och toner". Kritiken också utanför Skåne har enstämtigt betecknat honom som en rimkrönikör av högsta rang.

Från den flyktiga musan till den beständigare.

"FRÅN DEN FLYKTIGA MUSAN TILL DEN beständigare" — med detta poetiska uttryck, inspirerat av åsynen av de mer eller mindre unga Apollonerna, vi här avbilda, mena vi helt enkelt och mänskligt: från journalistiken till skönlitteraturen. Ty journalistiken har naturligtvis också en musa. Alla de tusen små notiserna, telegrammen, gömma ju en novell eller fläta sig samman till en dold roman. Intet under att en och annan journalist skaffar sig tid och kraft att utarbета något av alla de flyende motiven. Hur en journalist får tid? han som särskilt i en stor daglig tidning är mer jäktad än kanske någon annan yrkesutövare och nästan aldrig rår om sig själv? Ja, förklaringen ligger kanske i vad en av de här avbildade sade: Man kan ibland ha behov av att byta om arbete och på så sätt vila sig och — dygnet har tjugofyra timmar. Och för resten är det väl naturligt, att den som ständigt ristar dygnets historia, sådan den dikteras av andra, en gång själv vill om inte diktera historia så åtminstone dikta historia.

De åtta herrar, vi här presentera, äro sådana författare-journalister, som framträtt nu på julbokmarknaden. De ha emellertid många företrädare inom svensk vitterhet. Ludvig Nordström, Elin Wagner, Ivan Oljelund, för att bara nämna några namn ur högen, började sin litterära bana inom journalistiken.

T. v.: Ivar Ljungqvist, D. N., har fastän han bekläder notischefens m. m. krävande post i sin tidning, fått tid att skriva en andra bok, "Livets strid", som är en ypperlig folklivsskildring, ett den svenska, närmare bestämt smäländska, fattigdomens epos. — T. h.: Oscar Rydqvist är också en man som hinner med mycket. Han har, utom en hel del annat, hunnit med den historiska romanen "Virveln", som fått tredje pris i romanpristävlingen.

T. v.: Sven Haglund, Dagens Nyheter, har i sin debutbok, "Tragöden och narren", bl. a. visat sig som satiriker. — T. h.: Adolf Johansson i Oskarshamnstidn. fick ett namn med "De röda huvudena". Hans nya bok, "Stridskamraterna", innehåller mer om dåliga affärer än om urskogsromantik.

T. v.: Birger Sjöberg, Hälsingborgsposten, har som författare till "Fridas bok, småstadsvisor" av kritiken fått höra, att han är både natursångare och "konstpoet". — T. h.: Waldemar Swahn, som i år kommit med sin vanliga julbok, är ju välkänd både som journalist och författare.

Begär gratisprospekt med innehållsförteckningar till de av nedanstående verk, som kunna tänkas intressera Eder: Nytt Grieg-Album. — Violinboken. — Schubert-Melodier. — Musik för Envar. — Melodibok för hemmet. — De Ungas Melodibok. — 100 lektioner i Pianospelning. — Czerny-Germers Etyder. — Ludvig Schyttes Undervisningsmusik. — David's Violinskola. — Karl Wohlfarts Skrivövingar till Allmän Musiklära. — Album för Orgel. — Trio-Album. — Salongs-orkester-samlingen Heimdal. **NORDISKA MUSIKFÖRLAGET** STOCKHOLM, Regeringsgatan 35 - GÖTEBORG, S. Hamngatan 45 - MALMÖ, Gust. Adolfs Torg 43

ETT STOCKHOLMSHEM MED GAMLA TRADI- TIONER

HOS DOKTOR GUSTAF UPMARK.

DET UPMARKSKA HEMMET I ETT TYPISKT ÖSTERMALMSKVARTER, — Sibyllegatan 53 — ger en strax intryck av att befinna sig inom en gammal kultursläkts område. Själv är ju doktor Upmark, Nordiska museets utmärkte styresman, en kännare som få av vårt lands högre-stånds-kultur. Och han har i sitt eget hem kunnat samla möbler och andra bruksföremål, som på en gång ha gått såsom arvegods inom den Upmarkska familjen och som representera en svunnen tids högre-stånds-kultur inom svenska hem.

Från den stora salongen, som även tjänstgör som d:r Upmarks bibliotek och skrivrum, återge vi här två bilder, som röja, vilket behagligt rum det är. Mahognysoffan med tillhörande stolar, som man ser på den ena bilden, tillverkades för d:r Upmarks farfaders räkning, när han gifte sig, och äro signerade

D:r Upmark vid sitt skrivbord i salongen. Får man tro, att dottern Märta, som studerar konsthistoria, ger den lärde fadern en liten handräckning?

Familjen samlad i fru Upmarks rum.

1842. Skrivbordet är i ek, länstolarna i Gripsholmsmodell, de små fåtöljerna i engelsk mahognystil. En utmärkt vacker sekretär är från 1780-talet.

På en annan av bilderna se vi fru Greta Upmarks rum. Där är björken det förhärskande träslaget. Den stora soffan jämte stolar är i 1830-talets stil med orneringsbeslag av pressad mässing i form av blommor och fåglar. Även denna möbel tillverkades för d:r Upmarks farfar. Vid sidan om soffan bjuder empirechiffonieren av mahogny från 1800-talets förra del med klaffinredning och marmorkolonner fru Upmark en behaglig skrivplats. Mellan fönstren står en sengustaviansk byrå av mahogny.

Även i den stora matsalen, för att nämna ännu ett av rummen, finner man gammalt arvegods. Stolarna i senbarock äro från 1730—40-talet. De äro utförda i bruntonad ask och klädd i lackviolfärgat tyg.

I matsalen finner man slutligen bland mycket annat — på en liten byråbuffé av bonad ek — en del vackra prov på den gren inom det gamla svenska konsthantverket, som ligger d:r Upmarks hjärta närmast: silvret.

De nya landshövdingarna.

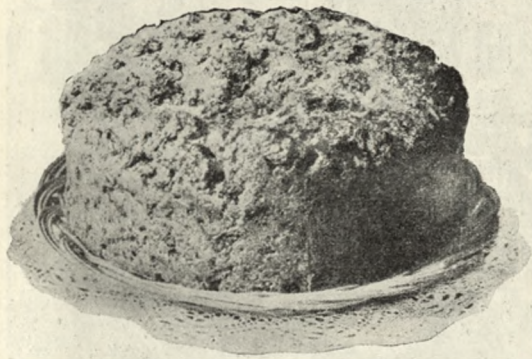
Till vänster fru Malmroth, som nu med sin man skall flytta till länsresidenset i Jönköping, t. h. fru Lübeck, som skall bli landshövdinga i Gävle.

Den yngre generationen kring schackbrädet i salongen (Pressfoto).

Sveriges Husmodersföreningars Riksförbund
har godkänt RUMFORD BAKPULVER

Begär "RUMFORD" och tag ej annat märke.

Äkta engelsk fruktkaka med mycket gott uti: korinter, russin, syltade pomeransskal, hela mandlar m. m.

JULBAK.

(Eftertryck förbjudes.)

AV ALLA DE MÅNGAHANDA BESTYR, som inom ett hem på ett mer eller mindre kännbart och behagligt sätt förebåda julens snara ankomst, är det nog endast vad som hör till julbaket, som av samtliga familjemedlemmar hälsas med överseende, när det ej motses med rent av ett visst vänligt intresse. Ty till och med husets manliga medlemmar kunna mysa gott åt den kryddstarka doften från jullimpor och pepparkakor, och säga ej nej, när de till eftermiddagskaffet eller kvällstéet bjudas att avsmaka några prov på dagens arbete och möda.

I de hem, där hemmabakning hela året om är en god vana, brukar man dock, när det gäller julbaket frångå de annars under året använda brödyperna, och taga till speciella äldre eller nyare julrecept. Men även i hem, där hemmabakt bröd är jämförelsevis mera sällan förekommande, brukar man gärna till helgen försöka sin lycka med hembakt bröd och hemmabakade kakor.

I anslutning av ovan sagda, skall här nedan lämnas en del beskrivningar på olika sorters julbakverk, och sker detta i den förhoppning, att de båda ovan nämnda kategorierna av husmodrar — både de mångkunnigt vana och de ännu så länge mindre vana och säkra må finna recept var för sig lämpliga. Eller med andra ord: de förra något t. o. m. för dem nytt, de senare något mera lättvindigt och okonstlat, som "aldrig misslyckas".

Vörtlimpor utan vört.

Då äkta vörtlimpor äro ganska besvärliga att baka i hemmet, ej minst beroende på den flera timmar långa ihopkokningen av vörten innan den kan användas till degspad, meddelas här ett recept på förträffliga limpor utan vört, vilka är fullt ut jämförbara med äkta vörtlimpor.

2 buteljer s. k. julöl — eller i brist därpå pilsnerdricka, sötat med 2 msk. brunt socker —, 1 butelj porter (tillsammans 1 lit.), omkr. 1½ kg. rågsiktsmjöl, — 1 lit. mjölk, 1 hekto jäst, 2—2½ kg. vetemjöl, ½ lit. sirap, 3 msk. hackade pomeransskal, 2 msk. anis, 2 msk. kummin, 1 msk. salt, 2—2½ hekto flottyr.

På kvällen värmes drickat och portern, men får ej komma i kokning. Det siktade rågsiktsmjölet slås i ett fat och drickat tillsättes, varefter degen arbetas kraftigt 20—30 min. Den övertäckes och får stå över natten. På morgonen iblandas den ljummade mjölken, jästen och så mycket vetemjöl, att degen blir tämligen fast. Den får nu jäsa på varm plats till nära dubbel storlek. Då inarbetas sirapen, förut värmd med de hackade pomeransskal, flottyr, de grovt krossade kryddorna samt saltet. Mera mjöl — vetemjöl och litet rågsikt — iblandas och degen arbetas på bakbordet tills den är fast, blank och smidig, varefter den åter får jäsa upp. Degen utbakas sedan till avlånga, mindre limpor, som läggas på dukbelagda bakfiltar, med ett veck av bakduken uppdragit mellan bullarne, så dessa tvingas att jäsa på höjden. När limporna äro uppjasta — dock ej allt för mycket, läggas de nu med den undre sidan uppåt, på smorda plåtar, och få jäsa en helt kort stund. De gräddas omkr. ¾ tim. i en tämligen varm ugn. Ett par gånger under gräddningen överpenslas lim-

porna med vatten. — Dessa limpor hålla sig goda minst 14 dagar.

Saffransbröd.

1 lit. oskummad mjölk, 1 paket saffran à 50 öre, omkr. 2 kg. mjöl, 50 gr. jäst, ¼ kg. smör (hälften smör, hälften flottyr), omkr. 3 dcl. socker, 1 struken tsk. stött kardemumma, 1 dcl. korinter el. sultanrussin, 25—35 st. sötmandlar.

Saffranet torkas på ett papper i svag ugn och passas noga så det ej blir för mörkt, varefter det söndernuggas och lägges i mjölken, som långsamt uppvärms. Omkr. ¾ av mjölet lägges i ett fat, och häri inarbetas den ljumma saffransmjölken. Degen arbetas tills den slår blåsor. Den får jäsa till dubbel storlek, då det med sockret röda smöret tillsättes tillika med korinter, kardemumman och hälften av den hackade mandeln. Mera mjöl tillsättes, dock bör saffransdeg hållas så lös som möjligt. Degen arbetas på bakbordet, lägges tillbaka i fatet och får åter jäsa upp. Utbakas till större och mindre bröd, snurror, kusar, "gulloxar" (två S hoplagda i kors), julkringlor o. s. v. Bröden få jäsa upp på smorda plåtar, penslas med vispat ägg och beströs med hackad mandel. Gräddas i varm ugn.

Äkta engelsk fruktkaka.

200 gr. smör, 200 gr. prima isterflott (eller ännu bättre mjukt kokosflott), 400 gr. socker (4½ dcl.), 6 ägg, 200 gr. sköljda och torra korinter, 200 gr. dito sultanrussin, 200 gr. urkärnade och skurna kruk-russin, 50 gr. syltade pomeransskal, 50 gr. skuren succat, 200 gr. hel, oskallad sötmandel, ⅓ riven muskotnöt, 5—6 msk. tjock grädde, 1 liten tsk. jästpulver, 1 kg. o. 1 hekto mjöl.

En juldekorerad dansk "sandkage" med kokt vit glasyr, gröna blad av succat eller angelika och röda bär från kanderade frukter.

Smöret, fettet och sockret röras 15 min. Äggulorna nedröras, en i sänder och med 3—5 min:s rörning mellan varje. Mjölet siktas med jästpulvret och större delen därav nedröres tillika med kryddorna och grädden. Den mjöldoftade frukten, den hela (eller en gång längs efter skurna) mandeln iblandas jämte den rest av mjölet som är kvar efter fruktens inmjöljande. Sist nedskäras de till hårt skum slagna äggvitorna. Smeten, som nu är ganska hård och tung, lägges i en rund stor, väl smord form, i vars botten gärna kan läggas 2—3 lager smörpapper. Formen får ej fyllas till mer än ¾ av sin höjd. Kakan insättes i en till en början ganska god ugnsvärme, vilken dock snart minskas, enär kakan måste stå inne drygt 1 tim. för att bli genomgräddad. Den provas genom att sticka in en vispkvist e. dyl.; kommer denna fram utan rå smet, är kakan färdig. — Synes kakan vilja bli för brun på ytan, minskas värmen ytterligare, varjämte ett tjockt papper lägges över formen.

En juldekorerad dansk "sandkage".

300 gr. smör, 300 gr. strösocker, 6 ägg, 200 gr. vetemjöl, 100 gr. potatismjöl, rivna skalet av ½ citron, (50 gr. riven, skallad sötmandel).

Smöret röres med sockret — som småningom tillsättes — tills blandningen är pösig. Äggen iröres hela, ett i sänder, varefter citronskalet och mandeln tillsätts. Sist iblandas de sammansiktade mjölsofterna. Smeten hälls i en smord och brödbeströdd form — helst en ej för hög pipform — och kakan gräddas i ordinar ugnsvärme omkr. 1 timme. Om så önskas, glaceras och dekoreras kakan med följande glasyr och garnityr: 4 dcl. socker och 1½ vatten röras över elden tills sockret har smält. Sedan fortsättes kokningen utan omrörning tills en lång tråd

kan dragas från sockret när en gaffel doppas däri. Efter 2—3 min:s ytterligare kokning hälls sockerlagen småningom över en till hårt skum vispad äggvita i vilken blandats ⅓ tsk. jästpulver. Massan slås med gaffel eller sked tills den är av lagom konsistens. Den avsmakas med litet citron eller vanilj och bredes lätt och jämt över kakan, varvid en vanlig bordskniv är lämpligast som redskap. Omedelbart fasttryckas i glasyren små blad i hollyform, klippta av tunna skivor succat eller angelika, samt röda bär, formade från skivor av röda gummi-karameller, eller också — ännu finare — av kanderade röda bär eller frukter.

Anm. Ovanstående glasyr och garnering är både vacker och smaklig, men medhinnas ej en sådan, kan kakan överstrykas med vanlig glasyr av socker, äggvita och litet citron.

Luciapeparkakor.

½ lit. bästa sirap, ½ lit. ljust farinsocker, ¼ kg. smör, ¼ kg. mjukt kokosflott (eller enbart smör), 3½ dcl. tjock grädde, 2 ägg, 1 msk. finstötta nejlikor, 1 msk. rivet pomeransskal (endast det mörka), 1 msk. ingefära, 1 msk. bikarbonat, omkr. 2 kg. vetemjöl.

Sirapen värmes, sockret ilägges, och när blandningen är nära kokpunkten hälls den över det i ett stort fat lagda smöret och flottet. Kryddorna tillsätts, och när blandningen under ständig omrörning svalnat, iröres de vispade äggen, och den med bikarbonaten vispade grädden samt så mycket av vetemjölet som kan röras i. Degen arbetas sedan på bakbordet med mera mjöl tills den är smidig och blank. Degen får stå till nästa dag, då den utkavlas i drygt en 2:kronas tjocklek och uttages med stjärn-, hjärt- eller djurmått.

Obs! Innan utbakningen av alla kakorna sker, provas först med att grädda en kaka för att se om degen är lagom hård. Flyta kakorna det minsta ut, inarbetas litet mera mjöl. — Gräddning av pepparkakor bör ske vid fullt dagsljus, varför utbakningen börjas redan på morgonen. Även iakttagas att ugnen ej får vara het, utan endast äga vad man kallar ordinär värme.

Klenäter. (Gammal beskrivning.)

6 äggulor, 4 äggvitor, 2 dcl. smält smör, 6 msk. socker, 2½ dcl. tunn grädde, ½ rivet citronskal, 1 msk. konjak el. brännvin (kan uteslutas), mjöl till en lös deg (omkr. 8 hekto).

Äggulorna, vitorna och sockret vispas tills blandningen fradgar sig. Det smälta, avsvalnade smöret jämte grädden, citronskalet och konjaken iblandas och så mycket siktat mjöl tillsättes, att man får en lös deg. Degen får vila 1—3 tim., då den hårdnar en smula. Den utkavlas tunn och sporras med bakesporre i 4 cm. breda och 8—10 cm. långa rutor, i vars mitt göres en skära, genom vilken kakans ena snibb drages. När alla kakorna äro utbakade — de kunna ställas på kalla, mjölad plåtar — kokas de vackert rostgula i het flottyr. Läggas allt efter som de äro färdiga på grå- eller läskpapper och översockras, medan de ännu äro varma.

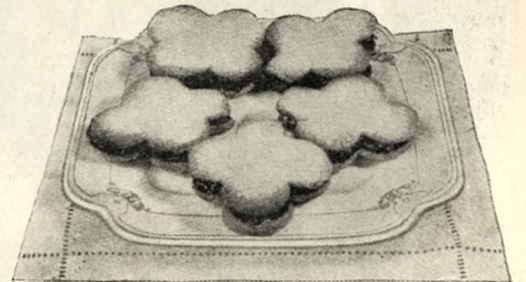
Små julkakor med skär fyllning. (Stor sats.)

2 dcl. pilsnerdricka, 175 gr. socker, 500 gr. majzenamjöl, 400 gr. smör, vetemjöl.

Fyllning: 1 äggvita, 12 msk. florsocker, ½ tsk. citronsaft, 2 tsk. rött vinbärsgele.

Sockret får smälta i drickat. Majzenamjölet och det något värmda — ej skirade! smöret inarbetas tillika med så mycket vetemjöl att degen blir täm-

(Forts. sid. 1238.)

Små julkakor med skär fyllning.

IDUNS FÖRSTA KURS I INKÖPSKONST

EN MÄNGD NYA SAKER, SOM DELTAGARNA FINGO LÄRA SIG.

DET FÖRSTA FÖREDRAGET I IDUNS serie: Varukännedom och inköpskonst hade, trots att, enligt det gamla ordspråket en nitisk husmoder inte lär lämna sitt kök under december månad, lockat en intresserad publik. Men så var också disponent Oldenburg på kompaniets livsmedelsavdelning föredragshållare, och han åtnjuter som bekant husmödrarnas förtroende i högsta grad.

Disponenten började sitt anförande med det skämtsamma påståendet, att folk sedan gammalt anser alla livsmedelshandlare som skojare — det vore därför också ur de hyggliga handlandenas synpunkt fördelaktigt om varukännedomen spreds i husmödrarnas krets. Just nu är det emellertid förfärligt svårt att göra inköp, affärsmännen underbjuda varann i pris och övertrumfa varann i annonser med erbjudande om rabatter och presenter.

Hur mycket ben får en stek ha?

Det viktigaste är dock varans egen kvalitet — och inte vad man får på köpet — det är ingen nyhet att den som köper billigt ofta köper dyrt. Ett benigt köttstycke t. ex. kan naturligtvis säljas betydligt billigare än ett köttigt, men frågan är om kunden vinner på en sådan affär. Disponent Oldenburg demonstrerade sina åsikter på köttavdelningen, där i anslutning till föredraget en instruktiv utställning var anordnad.

— Lyft på köttstycket, sade han, och känn efter att det inte följer något stort tungt ben. En stek på tre kg. t. ex. bör inte ha mera än 2 à 3 hekto ben. Se dessutom efter att köttet har den rätta, saftigt röda färgen, att fettet är vitt, inte gult, och att det inte är snigt och trådigt.

För närvarande är det stor kommers med julskinkor — till avsevärt varierande pris, beroende på om de är putsade eller oputsade. Till de oputsade får man med en del ovidkommande ben, som man annars kan köpa för en mycket billig penning, och disponenten ansåg därför att det är bättre ekonomi att köpa de putsade skinkorna.

Några regler vid fiskköp.

Från köttet övergick föredragshållaren till fisken, av vilken också en utställning var anordnad, där man särskilt lade märke till den stora feta karpen

som ju är en nyhet för Stockholm. Den påminner om braxen i smaken och är mycket dryg, men naturligtvis svår att arbeta in i Stockholm, där man när det gäller fisk är oerhört konservativ.

Gäddan är favoritfisken, och den köper man, även när den är uppe i tre kronor och därutöver, om man också samtidigt kan få den dryga laxen för fyra kronor. Lax anses som värmat, och på varen köper man den oavsett priset — när den är billig får den vara.

Nu en längre tid har aborren varit billig — men aborre köper man inte, för den vill ingen jungfru rensa.

Disponent Oldenburg påpekade i detta sammanhang att husmödrarna skulle ha stor nytta av att följa med prisen på varumarknaden, så att de t. ex. visste när olika slags fisk är billigast och om de då och då räknade ut vad de olika fisksorterna gå till per portion. De skulle då finna att fisk inte är så billig som man tror. Men också att en vara som är dyr i inköp kan bli billigare per portion än en billig. Laxens släkting forellen t. ex. ställer sig ju rätt dyr per kilogram, men i gengäld är den så dryg att den portionsvis blir betydligt billigare än mängden billigare fisk.

Vid fiskinköp är det viktigt att se till att gälarna är röda och ögonen ej insjunkna. Fisken bör dessutom vara blank och stadig i köttet, och fjällbeklädnaden oskadad. Torsk är bäst under månader med r i — det är ingen vidskepelse, — och västkustfisk bör i allmänhet inte vara mer än dagsgamal då man köper den. Kolja t. ex. får lätt en viss ammoniaklukt när den är äldre.

Ägg, som äro friska, sjunka i vatten.

På smör-, ost- och äggavdelningen avlöstes disponenten Oldenburg av livsmedelskemisten doktor Söllcher, som gjorde några intressanta experiment varigenom smörets vattenhalt kunde utronas. Han visade också hur man i den apparat som finnes avbildad här i tidningen undersöker om ägg äro friska eller ej, den är förresten åtkomlig också för hushållen, då den inte kostar mer än tio kronor, men annars kan man pröva ägg på ett enklare sätt: de som sjunka i vatten äro nämligen väl fyllda och bra.

På speciavdelningen blev också doktor Söllcher

ciceron. Han är specialist på kryddor och påpekade de olika slag av förfalskningar som äga rum. För att undgå sådana bör man köpa *hela kryddor*, i annat fall får man ofta hålla till godo med skal, kvistar o. dyl. värdelösa ingredienser.

Potatisen "andas" i vinterförvaring.

Doktor Söllcher berättade också, medan han hade husmödrarna mellan skäl och vägg, en del iakttagelser om potatisen, som säkert innebära något nytt. Potatisen vilar inte fullständigt i vinterförvaringen, berättade han, utan det bildas socker av dess stärkelse och sockret oxideras till vatten och kolsyra — d. v. s. den andas. Ju varmare den ligger, desto intensivare andas den, och desto mer förlorar den i näringsvärde. Vid en temperatur av 0° — 0,2 upphör andningen, men sockerbildandet fortfar. Det kan på så sätt bli en så stor ökning av sockerhalten att potatisen får en utpräglad söt smak.

— Den är frusen — säger man. Så är emellertid inte fallet — om man flyttar den till ett varmare förvaringsrum börjar åter andningen; överskottet för socker minskas och den får sin vämjeliga smak igen.

Svenska konserverade champignoner — en nyhet.

På konservavdelningen återtog disponent Oldenburg ledningen, och förevisade med stolthet svenska champignoner, en nyhet för säsongen, som överträffar utländsk vara. Han visade också skillnaden mellan svenska och utländska ärtinläggningar — de senares vackra gröna färg åstadkommes på konstlad väg. Jästa konserver skall man akta sig för och noga se efter att inte locken buckla sig. Fula och rostiga burkar äro alltid litet misstänkta. Flera år gamla konserver minska också i näringsvärde, de ömtåliga vitaminerna förflyktigas.

Efter föredraget — som inte kan göras rättvisa i en kort resumé — besågs N. K:s kök, och det blev allmän diskussion husmödrarna emellan, en diskussion som utmynnade i en önskan att föredraget och demonstrationen skola upprepas ännu en gång. Och det har disponent Oldenburg lovat att tänka på — efter jul.

En del upplysande och trevliga bilder från kursen återges på nästa sida.

DET GIVES I DENNA VÄRLD YTTERST få ting som ej villigt underkasta sig modets nyckfulla tyranni, för att i stället endast lyda den goda och fina smakens milda lag. Till dessa få ting hör julgranen. Ty blotta ordet "en modernt klädd julgran" är löjligt, och i verkligheten skulle det vara en styggelse.

Det är nog ej endast av en tillfällighet, som det i nästan varje hem, stort eller ringa, finnas en eller flera väl ombunda kartonger, vilka efter mer än elva månaders ostörd vila tagas ned från översta garderobshyllan för att med en smått andaktsfylld spänning öppnas. I hurudant skick befinner sig innehållet? Kan alltsammans användas, eller måste en del utranteras och ersättas med nytt?

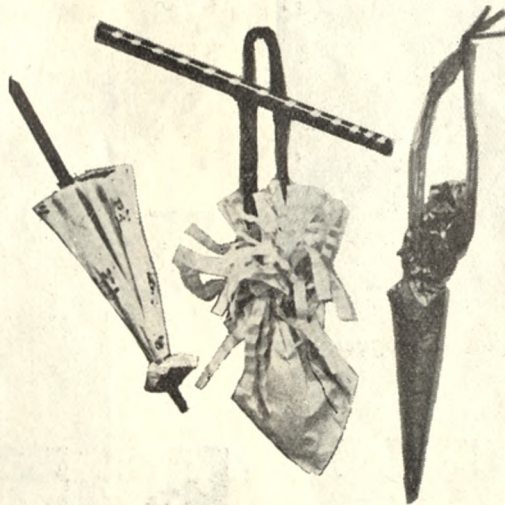
Kartongerna innehålla nämligen julgranssaker, gamla välkända ledsagare till juletid och julefröjd. Dock, kan än allt användas, så är det ändå roligt med en liten påspädning av nytt. Och vad som förnyas äro de med kulört papper virade karamellerna. För att nu inte nämna, att det alltid finnes någon fattig mamma, som är glad och tacksam att få några vackra och nya saker för att hänga i sina smås lilla julträd.

Julgranssakernas tillverkning skall påbörjas i tid och alla i familjen måste delta i arbetet — kanske pappa själv dock undantagen, såvida han ej har en mycket stor lust att hjälpa till. Lördag före adventsöndagen är lämplig som första arbetskväll. Då tages duken av salsbordet och där samlas silkespapper, glans- och guldpapper, sparstanniolpapper, små "märken", d. v. s. i pappershandeln köpta kartor med allehanda motiv, samt dessutom saxar, gummi, diamannglitter, vita karameller, runda eller avlånga — köpta i karamellbutiker — sockergryn m. m.

De numera vanligaste, och om de göras väl, mest "klädande" karamellerna göras av fransat silkespapper. Färgerna böra väljas klara och bestämda; således inga s. k. mellanfärger. Vackrast blir rent djuprött, klart ljusgrönt, vitt samt möjligen skärt. Mest omtyckta äro karameller med vitt papper innanför det kulörta, så blandat att det vita endast kommer till synes bland fransarna.

De lättaste karamellerna — men också de minsta — äro de som fås genom att vika ett dubbelt sil-

Hemgjorda julgranssaker kring aftonlampan.

kespappersark tvärs över i två delar och klippa itu det. Man får nu fyra bitar c:a 50 cm. långa och 25 cm. breda. Varje bit vikas på kortsidan samman några gånger, varefter klippas knappt 1/2 cm. breda "klipp" djupt in mot mitten och från båda ändar. Det klippta mittstycket bör endast mäta 6—7 cm. En kort (c:a 3 cm.) rund karamell rullas i skrivpapper, varvid båda ändarna noga hopvikas. Det klippta silkespapperet krusas omkring den pappersklädda karamellen, varefter ovanför denna göres en vridning som stöd. Till sist viras en smal remsa av guldpapper — eller silverdito — omkring karamellen, och fästes vid början och slutet med gummi eller foto-pasta. Fransarna skakas, varefter karamellen är färdig.

Större karameller göras på samma sätt, t. ex. av 1/2 silkespappersark, varvid dock iakttagas att det släta stycket — det med karamellen — blir i pro-

portion kortare än fransarna. Användas två färger, tages givetvis blott hälften så mycket papper av varje sort.

Platta papperskarameller göras på liknande sätt som de runda. Här iakttagas att fransarna bliva minst dubbelt så långa som karamellstycket. Mitt på ena sidan — eller på båda — gummas fast ett "märke".

En annan form av papperskarameller är tålmodspåsar. För dessa vikas 1/4 av ett silkespappersark dubbelt, varefter den kortaste delen vikas över varann i tre lika delar med den sista invikt på mitten och fästes med foto-pasta. Nedre ändan — den slutna — vikas upp så hörnen mötas på mitten, där de också fästas med foto-pasta. När pastan är torr, fransas påsen upptill, fylls med ett par ej för tunga nötter och omknytes med röd bast, som samtidigt bildar ögla. På påsens mitt fästes ett litet "märke".

Lustiga julgransspridnader äro morötter. Dessa åstadkommas av den allra mest smala strut som kan åstadkommas och vikas av skrivpapper. Vikningen gummas fast uppifrån och ned. När struten torkat, överklädes den med silkespapper i morotsfärg. Den fylls med sockerpullor och förses upptill med en liten vippa av mörkgrönt silkespapper. Med tusch målas här och där strimmor tvärs över moroten.

Rädsknippor göras på liknande sätt. Här ombindas runda, torra pastiljer — s. k. dragé — eller ock annat liknande med litet kramat vitt papper, varefter vitt eller rött silkespapper spännes över varje "rädisa". Några få samlas i en knippa som överst förses med helt litet bladverk av grönt silkespapper. Användes vitt papper målas rädisorna lätt med karmin eller i vatten urkramat rött silkespapper, dock ej mer än att nedersta delen förblir vit.

En näpen och lättgjord julgranssak är en parasoll. En smal c:a 24 cm. lång sticka e. dyl. lindas med creperat rött papper. Två bitar creperat papper — vitt och rött — i bredd och längd av resp. 14 och 25 cm. gummas var för sig samman och fästes på skaftet, på så sätt att de nedtill, 1 1/2 cm. från kanten, hårt lindas om stickan, så att av denna blir synlig omkr. 2 1/2 cm. "Skaftet" förses upptill med hängare av guldråd eller röd bast. I. T.—R.

Då
Ni vill hava
b ä s t a

Margarin

Se
noga till att
Ni erhåller

Vandenberghs

UR VARUKÄNNEDOMENS MYSTERIER

Från Iduns första kurs i varukännedom och inköpskonst, vilken hölls på N. K.: deltagarna samlade kring disponent Oldenburg, som ledde kursen.

I köttavdelningen: Pulsad eller opulsad skinka, det är frågan. Den pulsade är dyrare i inköp, men ställer sig mer ekonomisk i hushållet, anser disponent Oldenburg.

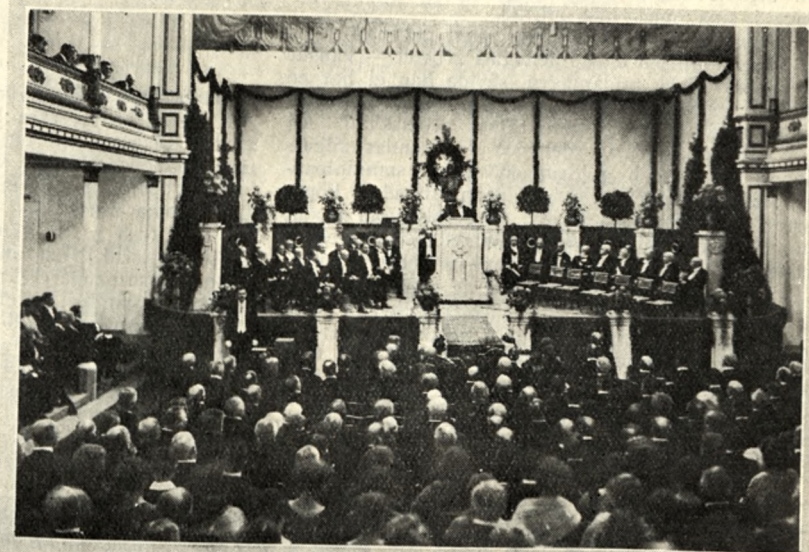

I denna apparat prövar man under starkt ljus, om äggen äro friska eller icke.

N. K:s kemist provar smörets vattenhalt i sitt laboratorium.

NOBELFESTEN

T. v. Nobelpristagarne efter sin ankomst på Grand i Stockholm. T. v. dr Aston och hans systrar, till höger professor Soddy och hans fru. — T. h. Nobelfesten på Musikaliska akademien.

På utställningen i Konstakademien av polsk grafisk konst lägger man märke till flera intressanta kvinnotyper. Här en polsk bondflicka i vinterdräkt, framställd av Jarocki.

Denna "Barbarika" har konstnären, Pankiewicz, givit något av ikonens ro och helgd.

Den slaviska folktypens litet grovtskurna behag finner man hos denna unga flicka av Lopienski.

Här slutligen har konstnären, Siedlecki, inhöljt sin modell i slöjans mystik. Tavlans skall föreställa en "symbol" — kanske för den drömande slaviska folksjälens?

Maniol

 det bästa för huden

 i alla väder

MED VÄTESUPEROXID

Reumatism

Pinas icke — Sloan's Liniment borttager ögonblickligen värken. Ha det till hands för reumatiska plågor, vrickningar, blånader, nervvärk och andra nervåkommor. Ingen gnidning — det tränger in i huden ändå.

Fås på alla Apotek.

SLOAN'S
Liniment

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- och PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör återopas.
Storkyrkobrinken 11 - Stockholm

FRISÉR- KAMMAR PRYDNADS-
 av högsta kvalité och elegans
 äro stämplade
"KROKO"

Iduns hushållssida.

(Forts. fr. sid. 1234.)

ligen fast. Den kavlas ut tunn, och med mått uttagas kakor i önskad form, som gräddas svagt gula i ej för het ugn. — Till fyllningen blandas den vispade äggvitan med florsöcket, det rödda geléet och citronsaften väl tillsammans, och därav bredes tunnt på en av de ännu varma kakorna, varefter en annan genast tryckes över så att kakorna ligga jämna med undersidorna emot varann.

(Eftertryck förbjudes.)

IDUNS KÖKSALMANACKA
 16—23 DECEMBER.

SÖNDAG. Frukost: Biffar av hackat oxkött med stekt lök, potatis; smör, bröd, kaffe eller te, vete-krans. — **Middag:** Grytstek, potatis, lingon, saltgurka; enkel brylpudding med karamellsås.

MÅNDAG. Kokt salt sill med smält smör och 1—2 hårdkokta, hackade ägg, potatis. — Kall skivad grytstek, varm sås, potatis; nyponsoppa med skorpor.

TISDAG. Frukost: Hacksylta, inlagda rödbetor, potatis, smör, bröd, ost, kaffe eller te; vetebröd. — **Middag:** Kokt kolja med kaprissås, potatis; mannagrynskaka, saftsås.

ONSDAG. Frukost: Enkel fiskomelett (rester), smör, bröd, ost, kaffe eller te, skorpor. — **Middag:** "Kunglig blodpudding", skirat smör, äppelmos; varm citronsoppa.

TORSDAG. Frukost: Stekt stångkorf med kokt eller stekt potatis, rödbetor. — **Middag:** Ragu på oxstek med tomatmakaroner, potatis.

FREDAG. Frukost: Stekt blodpudding med lingon, smör, bröd, kaffe eller te, skorpor. — **Middag:** (Hastighetsmiddag i julbrädskan). Griljerad oxstek (rester från söndagssteken) eller pytt i panna, i ock för användning av allehanda rester innan helgens nya kött och fläsk kommer; choklad i kopp med hastighetsbullar eller scones.

LÖRDAG. Frukost: Pressylta, rödbetor, potatis; smör, ost, bröd; kaffe eller te, bullar. — **Middag:** Stekt bergtorsk i skivor, potatis; havresoppa med krusbärssylt.

RECEPT.

(Eftertryck förbjudes.)

Enkel brulépudding (för 6 pers.) — 5 (ej för små) skorpor eller vetebrödsstivor, 6 dcl. mjölk, 3 stora ägg, 1 rågad tsk. vaniljsocker, 3 tsk. strösocker. — **Till formen:** 2 dcl. socker, 1 dcl. vatten, 1 msk. sötmandel.

Sockret och vattnet får koka i en liten fullkomligt ren stekpanna tills det blir torrt, och sedan under omrörning åter flytande och har ljusbrun färg. Ungefär $\frac{2}{3}$ av sockerlagen hälls i en bleckform, som kringvrides så lagen täcker botten och sidor. Omedelbart därefter strös i den hastigt stelmande karamellagen den skällade och finhackade sötmandeln. Resten av lagen spådes med litet vatten och serveras som sås till puddingen. — Mjölken kokas upp, slås het över skorporna etc., varefter kärlet täckes över. När mjölken kallnat, sönderröres de nu lösta skorporna väl och de med sockret vispade äggen tillsätts tillika med vaniljsockret. Massan hälls i den karamellerade formen, och puddingen får koka i vattenbad 1—1½ tim. Uppstälpes efter en liten stund och serveras varm med den utspädda karamellagen.

Enkel fiskomelett (för 6 pers.) — **Stuvning:** 1 rågad msk smör, $\frac{3}{4}$ msk. mjöl, omkr. $\frac{1}{2}$ lit. god mjölk, omkr. 1 tekopp rester av kokt, urbenad fisk, salt, socker, vitpeppar. (Är fisken knapp, utdrygas stuvningen med kokta, finskurna makaroner). — **Till omeletten:** 3 ägg, 2 msk. mjöl, $\frac{1}{2}$ tsk. salt, $\frac{4}{2}$ dcl. gräddmjölk, 1 knivsudd socker, 1 tsk. smör.

Äggen vispas med saltet och mjölet 5 min., varefter mjölken och sockret tillsättes. Smöret fräses i en lagom stor stekpanna, smeten hälls i, och omeletten gräddas i varm ugn. — För stuvningen fräses smöret och mjölet tills blandningen blir jämn, dock utan att den antager färg. Mjölken påspådes småningom, och säsen, som bör vara ganska tjock, får koka ett par min. Fisken lägges och ävenså makaronerna om sådana medtagas. Stuvningen avsmakas med kryddor och en del därav lägges inom den dubbelvikta omeletten och resten omkring densamma. Anrättningen serveras varm, med eller utan kokt eller stekt potatis.

"Kunglig blodpudding" (för 6 pers.). $\frac{2}{2}$ dcl. stötbröd, 5 dcl. mjölk, 1 dcl. vetemjöl, $\frac{1}{2}$ dcl. rågmjöl, $\frac{1}{2}$ lit. silat blod, 2 msk. hackad portg. lök, fräst i 3 msk. flottyr, 3 msk. sirap, 2 tsk. salt, 1 tsk. stött mejram, $\frac{1}{2}$ tsk. nejlikor, $\frac{1}{2}$ tsk. ingefära, $\frac{1}{2}$ tsk. kryddpeppar, $\frac{1}{2}$ tsk. vitpeppar.

Stötbrödet lägges i den uppkokta mjölken och får svälla under 1—2 tim. Blodet silas och hälls under vispning på de båda mjölsorterna, saltet, kryddorna och sirapen samt mjölken med det i denna frästa brödet iblandas jämte den med i rikligt flottyr frästa, avsvalnade löken. En bleckform smörjes med smör eller flottyr, bestros med stötbröd eller vete-

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

SALTSJÖQVARN

KEJSARKRONAN

Det bästa vetemjålet!

CONTESSA
PARFYM

Den förnämsta världens
modeparfym.
Diskret, rik o. oför-
änderlig vällukt.

MEDICO
GÖTEBORG

Kobbs
Thé

är alltjämt
marknadens
förnämsta

Det bästa för diskbanken är Zelos
Zinkputs. Bleckburkar à 40 öre.

FABRIKEN ZELOS, Göteborg.

Fiskpudding

Nybakad dagligen, i kartonger à 1 kg.
Kontrollerad tillverkning.
Prisbilligt, delikat, närande.

Säljes hos alla matvaruhandlande eller
direkt från

A.-B. Göteborgs Fiskförädling
Rt. 434 14. Göteborg. Rt. 434 14.

Barnens
förtjusning
är

JAMAICA

BANANER
GODA

Ytterst lättsmälta
Närande.

Filtar beställas eller köpas billigast fr
oss. Begär vår illustr. priskur.
Arvika Spinneri o. Vävnadsaffär,
Oxtorgsgatan 9 A - Stockholm.

GERTRUDE ARETZ:

**Kvinnorna kring
Napoleon**

Löjtnantens svärmerier, genera-
lens förälskelser, kejsarens galanta
äventyr och äktenskap.
Ill. Kr. 7: 50.

O. KUYLENSTIERNA:

**Bellman och hans
samtida Stockholm**

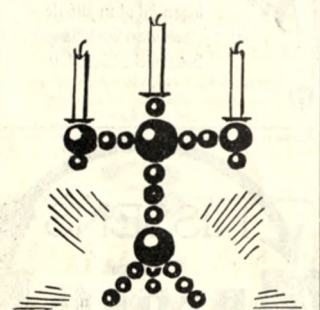
En idealisk presentbok.
Roligt och rikt illustrerad.
Kr. 7: 50.

N. JACQUES:

**På långfärd och
fest hos kineser**

En rapp och rolig bok om ett
folk där allt är upp- och nedvänt
mot hos oss.
Rikt ill. Kr. 7: 50.

H ö k e r b e r g s
STOCKHOLM

JULSTAKE

Rödlackerat trä
Höjd 30 cm.

Kr. 1: 50

Ljus pr paket om
3 st. Kr. 0: 75

Leksaks-avd. 2 tr.

A/B NORDISKA KOMPANIET

mjöl och häri fylls smeten till drygt hälften av formens höjd. Formen förses med lock — eller också överbindes den med dubbellagt smort smörpapper, varefter den nedsättes i kokande vatten, som når till drygt halva formens höjd. Puddingen får sakta koka 2 à 2½ tim. Den provas med vispkvist om den är färdig; kommer stickan fram utan rå blod är den kokt. Puddingen uppstjälpes på varmt fat och serveras med smält smör, eller mjölksås, lingon eller stekta äppelskivor, äppelmos e. dyl.

Obs! Alt efter som vattnet kokar in påspådes försiktigt mera sådant, men se till att det är fullt kokande.

Kvällar på parkett.

VASATEATERN HAR MED ETT TYSKT lustspel "Lilla Greta" givit sin gäst hr *Gunnar Tolnæs* en utmärkt avskedsroll, så att stockholmarna riktigt kunna minnas hans omedelbara skälmlynne och flotta spel. Ej att förglömma hans för kvinnoögon fångande yttre. Jag vill se den tillknäppta och med kom-mig-ej-för-nära-minen bepansrade stockholmska, som kan undgå ilningen i det konvensansförcalkade blodet, när Tolnæs i sin ulanuniform står som en strålkastare bland Magdalenastiftelsens små synderskor. Men jämte honom beror styckets framgång av fruarna *Sahlin*, *Norée* och *Castegren*, var i sin art ypperliga, samt hr *Adolphson*, som från roll till roll överraskar med en karaktärskomik av verkligt artistisk valör.

Själva stycket står ej vidare högt på rangskalan — dess frivolitet är till och med rätt oslipad och luktar av gulaschens Berlin.

Oscarsteaterns nya operett "Bajadären" av L. Kalman tillhör genrens bättre produkter. Musiken har stundom en anstrykning av opéra-comique. Hr *Niska* och fru *Rosengren* uppbära huvudrollerna och de stå ju fast i publikens gunst. Fru R. har dock ännu ett och annat att lära innan hon kan dramatiskt gestalta en figur, som kräver mera än de vanliga operettgesterna.

ARIEL.

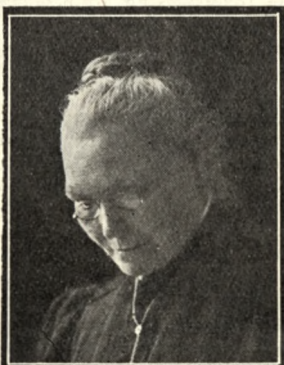
Porträtt till dagskrönikan.

Fru Ebba Strähle. Fru Anna Andersson.

En i Stockholms musikkretsar mycket känd och uppskattad personlighet, fru *Ebba Strähle*, fyllde den 29 nov. 50 år. Fru Strähle har under många år varit bosatt i Nässjö och flyttade till huvudstaden för fem år sedan. På bemärkelsedagen blev hon varmt hyllad av sina talrika vänner.

Fru *Anna Andersson*, född Westerlund, förr bosatt i Sollefteå och Backe, Ångermanland, sedan 1916 stockholmska, fyllde den 8 dec. 50 år. Som husmor och värdinna i ett gästfritt hem har fru Andersson förvärvat många vänner, som hålla av henne för hennes goda hjärta och milda, försynta väsen. Fru Andersson har vid sidan av sin husmodersgärning även funnit tid att aktivt delta i socialt arbete och hon har också visat ett livligt intresse för hemslöjd och gammal allmogekultur.

Föreståndarinnan för Tekla Åbergs högre läroverk för flickor i Malmö, fröken *Tekla Åberg*, har avlidit. Fröken Åbergs verksamhet har varit banbrytande för flickskoleundervisningen i södra Sverige. Hennes läroverk var det första där, som — år 1904 — fick dimissionsrätt.

SENASTE MODELLER

**YLLEKOFTOR
BLUSSKYDDARE**

STORT FÄRGURVAL

J. F. HOLTZ

H. M. DROTTNINGENS HOFLEVERANTÖR

BRUNKEBERGSTOR 5. STUREGATAN 8
STOCKHOLM

En ny bok av

**FREDRIKA BREMER
ENGLAND**

om hösten år 1851

Häft. 5: 75; inb. 7: 25.

"Bland samtida svenskar fanns det knappast någon, som överträffade henne i lyhördhet och snabb uppfattning."
Fredrik Böök i Svenska Dagbl.

En bok om Fredrika Bremers
efterföljerska

**SOPHIE ADLERSPARRE
(ESSELDE)**

av

SIGRID LEIJONHUFVUD

Första delen

Häft. 3: 75.

"Över de tre första kapitlen, Barndomsår på Helgerum, Ungdomsår på Manhem och Arbetsår i Stockholm, vilar det samma oemotståndliga doft av förfining och traditioner, som alltid strömma besökaren till mötes ur de gamla salongernas potpourrikrukor och konstgjorda blommor."
Lydia Wahlström i Svenska Dagbl.

P. A. Norstedt & Söners

Förlag

Hans bästa julklapp

blir i alla fall

EN "MASTA"-PIPA

"MASTA" } Ett London-märke av första Klass **BÖJDA RAKA**
Prima Briar-Gediget silverbeslag. — Ingen upphettande metall.
— Särskilt lätt att hålla ren. —

3 kvalitetér till resp. Kr. 4:50, 7:50 och 11:— samt i fodral till Kr. 12:—
och 15— hos de flesta affärer i branschen, eljest från K. U. BERG, Göteborg 3.

Är Ni i tvivelsmål om

vilket råttgift Ni skall använda skriv då till oss och begär broschyr om "Rättut".
"Rättut" dödar säkert råttor och möss samt andra gnagare, men är oskadligt för människor och husdjur.

Intyg.
Under min vistelse på landet denna sommar, har jag på försök givit höns, kycklingar, duvor och hundar "Rättut", utan att dessa djur tagit minsta skada härav. Råttorna i hönshuset försvunno däremot efter utläggning av "Rättut" och flera döda råttor hittades sedan i närheten av hönshuset.
Göteborg den 5 Sept. 1922. Gunnar Blomqvist.
Pris Kr. 1:25 pr paket. **BERNER & ZETTERSTRÖM, Göteborg.**

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS DRUG-
HÅNDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM**
Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.

KNIVSKÄRPAREN THULE

Obs! Lämplig Julgåva.

Enda verkligt effektiva Knivskärpare. Skärningen sker mellan ovala smärgelstenar. Knivarna bliva skarpa på några ögonblick och fara ej illa. Bör finnas i varje kök.

Pris kr. 2.75

Säljes i varje välsorterad järn- o. Bosätt- ningsaffär.
STENSHOLMS F.A.B. HUSKVARNA

— Hör nu på vad jag säger: det bästa ska de vara---herreje va han är döv i dag---det bästa till smörgås---det Det bästa säger jag!!

— Jaså Mustads! Varför sa' inte lilla fröken det mesamma!

KOLYNOS

Försök KOLYNOS tandpasta under några dagar. Lär känna vad verklig mun-sanering vill säga. KOLYNOS rengör tanderna och även tandborsten. Rådfråga Eder tandläkare härom.

Finnes hos alla Apotek-, väl-sort. Parfym-, Färg-handl. & Raksalonger m. fl.

Aberopa denna tidning och begär gratisprov.

BERNHARD MARING - STOCKHOLM C.

Spalten om böckerna.

DEN TALANGFULLE FOLKLIVSSKILDRA- ren Gunnar Hede har under rubriken "Arrende" utgivit en samling noveller på Bonniers förlag. Det är folket kring Roxens stränder, som lämnat stoffet, och man behöver ej läsa många sidor för att finna att Hede känner sina modeller mera än till namnet och kläderna.

Motiven äro ofta rätt dystra — släp och fattigdom med dess följder av ödesdigra katastrofer ge just ingen föreställning om det feta Östergyllens välbesuttna och självmedvetna befolkning. Men allt har sina skuggsidor, även folklivet i en rik provins, och det är företrädesvis dessa sidor Gunnar Hede skildrar.

Hans noveller med deras påtagliga verklighetstrohet sjunka aldrig ned till exakt och hård fotografi — de äro alltid konstnärligt utformade, levande genom sin säkra människokunskap och i stilens lugna rytm ägande något av själva landskaps-ets själ. —

Klingande titlar och namn spela en stor roll i alla livets förhållanden, även om de ej skulle utgöra annat än täckelset för ett gapande tomrum. Vad boktitlar beträffar kunna de rent av vara utslagsgivande för böckernas öden. Ernst Did- rings senaste arbete har fått en fängslande titel: "Sigrid Persdotter Bjurcrona. En släktroman". Man väntar sig onekligen ett stycke svensk herrgård- romantik med starka konflikter, originella karaktä- rer och rika minnesskatter. I stort sett bli också förväntningarna tillfredsställda. Ernst Didrings släktskildring är en bra bok, befriendad med den solida berättarkonsten, som går till grunden med sitt ämne, tar med alla detaljer och inte släpper människorna förrän läsaren fått veta allt om dem.

Det händer en hel del tragiskt i boken, såsom gamle Bjurcronas dödsritt, ruinen som hotar god- set Bjurnäs, Sigrids smärtsamma avstående från förbindelsen med den präktige doktor Lindstål — i förbigående sagt ett hjärtats offer, vars nödvändig- het läsaren har svårt att inse, då bøjelsen från båda parternas sida är så djup och äkta som det verkligen visar sig.

Författaren skriver osentimentalt om allt som hän- der Sigrid Bjurcrona och hennes omgivning, men det utesluter icke att han ändå skriver sin manliga korthuggna prosa "med känslans röda bläck". Bjur- näs unga härskarinna är förträffligt tecknad i sin modiga kamp med svårigheterna, och hennes hel- gjutenhet i känslor och tankar ger henne stundom en prägel av storhet. Just därför har man svårt att förstå att hon sviker det som är mest äkta i hennes personlighet, när hon ställs inför avgöran- dets antingen — eller.

Men om läsaren och författaren ej kunna enas i den punkten, kvarstår i alla fall att Sigrid Pers- dotter Bjurcrona tillhör de goda böckerna, som liv- ligt kunna anbefallas.

"Polens store diktare" läses på omslaget till Stefan Zeromskis roman "Livets fågling", som i svensk tolkning av E. Weer utkommit på Hugo Gebers förlag. Man tänker i förstone att frasen innebär den vanliga förläggareklamen, men redan efter läsningen av första kapitlet står det klart att Zeromski är en diktare med geniets skapaude för- måga.

Vi svenskar känna platt ingenting eller ytterst litet om polskt väsen och polsk natur, förhaxade som vi blivit av de ryska diktarnes visionära kraft och djupa originalitet. Zeromski är kanske icke nå- gon polsk Tolstoy eller Dostojevski, men kan han gott betecknas som en polsk Turgenjew, på själv- ständig grund.

I Livets fågling brinner den polska patriotismen med en visserligen undertryckt men ej dess mindre stark eld. Den ryske grannen skall aldrig kunna släcka gnistan i Polens bröst, även om han kan dämpa eller kväva lågorna, som slå upp ur folkdjup- et. Med all sin nationella färg är emellertid Zer- omskis bok först och främst en passionshistoria, vari kärleken mellan man och kvinna skildras i en rad hänförande kapitel — kapitel som blomma av den skäraste poesi och den rödaste lidelse.

Men boken innehåller därtjämte ett galleri av starkt levande gestalter och tjugusende naturmålning- ar, som ge vid handen hur sammanvuxen dikta- ren är med sitt sköna, sargade fädernesland.

Anmälnaren saknar varje förutsättning att bedöma den svenska tolkningens trohet mot originalet, men kan ej underlåta att komplimentera översättarinnan för den svenska språkskrudens glans och styrka.

Det gamla Hellas skönhetsvärld ligger i grus och dess människor äro sedan årtusenden ett med den mull, varur de uppstått. Men Hellas' andliga liv, dess tänkares och skalders verk, dess kvinnors främsta representanter för antik odling, antik själs- storhet och njutningsfeber leva alltför i historien.

Ett nytt vittnesbörd om vår tids intresse för det forna Grekland är professor *Claes Lindskogs* i da- garna från Hugo Gebers förlag utkomna bok "Gre- kiska kvinnogestalter", vari Aspasia, Antigone, Sap- pho, Elektra, Kleopatra m. fl. av antikens namnkun- niga kvinnor skildras från delvis nya och originella synpunkter. Författaren påvisar nämligen hur dessa kvinnor voro bärare av idéer och tänkesätt, som

**DUNTÄCKEN
MADRASSER**

göra sängkammaren till ett Paradis

**J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG**
Täckfabrik Fjäderränsert

Aug. Försters
Flyglar och Pianon
Hirschs Pianomagasin
(CEDERGREN & MÖLLER)
Regeringsgatan 26, Stockholm

Svea Väst
Svea Grädd
Svea smörblandning

Ingen jul utan julbak
innet julbak utan Svea Margarin o
Svea mjuka Cocostlott

NISSENS
äkta
**Bröst-
karameller**
mot
hosta o. heshet

Ge barnen
Formamint
tabletter
till skydd vid epidemier. Rekom-
menderas av över 10,000 läkare.
Fås på alla apotek o. i drogaffärer

Yardley's Old English Lavender Soap

Av utsökt kvalitet renar den huden fullständigt och bibehåller hyn ungdomligt fraiche.

Luxiöst parfymerad med doften av den äkta Lavendelblomman är det den förnämsta bland alla kvalitets-tvålar.

Pris pr kartong om 3 tvålar, Kr. 4:50.

Säljes i alla förstklassiga och välsorterade affärer inom bianschen.

YARDLEY & CO., LTD.,
LONDON, W. 1.

5 Nyheter

SPEGLARNA VID DOWNING STREET.

Av En herre med dammtrasa. Politiska essayer. Översättning. En skarpsinnig, spirituellt skriven karaktäristik av ledande engelska statsmän — Lloyd George, Churchill, Balfour, Rob. Cecil m. fl.

SPECULUM ANIMÆ.

Fyra uppbyggelsel av Ralph Inge. Domprost vid S:t Pauls, London. Pris 1: 25.

DEN HISTORISKE JESUS.

Av T. R. Glover. Pris häft. 3: 75.

"En stor vinst — — — att till vårt språk överföra detta värdefulla tillskott till vår kännedom om den verkliga Jesus." Stockholms-Tidningen.

TRON.

Av H. E. Fosdick. Pris häft. 4: 50.

"Den är ett verk av djup andlig erfarenhet... gedigen bildning... späckad med slående citat av tänkare och skalder." Stockholms-Tidningen.

VID HELGSMAL.

Små söndagsbetraktelser av Oscar Mannström. I alla boklädor. Pris 2: 75.

Sveriges Kristliga Student-
rörelses Bokförlag,
Stockholm.

3 NYA BÖCKER

ATT UPPLEVA GUD

En samling predikningar av Hovpred. J. Källander. Pris häft. 4: 50, inb. 5: 50.

EVANGELIUM ÄR EN GUDS KRAFT

Kyrkliga tal av G. Billing. Pris 3: 50.

EN KÄRNKRISTEN.

Tillika ett blad ur hoofianismens historia. Av Thure Peterson. Pris 1: 25.

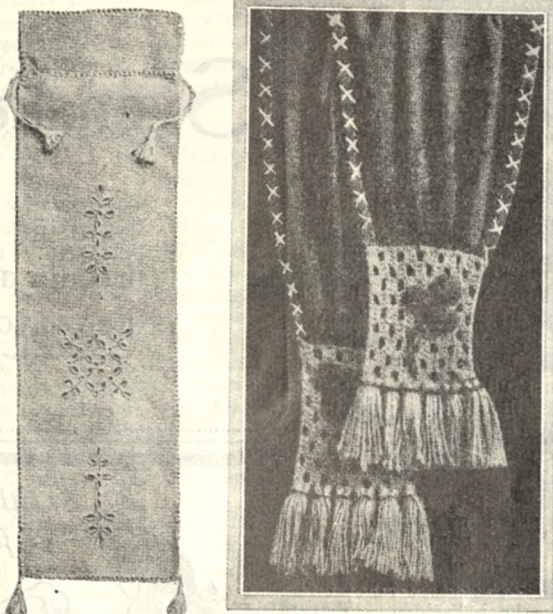
I alla boklädor.

DIAKONISTYRELSENS
BOKFÖRLAG

sammanfalla med vår tids kvinnorörelser, hur exempelvis Aspasia, Perikles sköna och begåvade hustru, genom sin vidsyn och fördomsfrihet införde ett mindre klavbundet umgängesliv i Aten och arbetade på förbättrande av kvinnornas ställning socialt och politiskt. Antigonegestalten i Sofokles drama framstår som en heros, en mannens jämlike och ifråga om de högsta och ädlaste egenskaper honom överlägsen — ett så mycket egendomligare faktum som i Aten på den tiden kvinnan ännu stod kvar på den österländska kvinnans låga sociala ståndpunkt. "Vi se här ett förhållande", säger författaren, "som visar hur litteraturens stormän ila utveckligen i förväg."

Studiet av antiken, dess filosofi, dess konst och dess samhällsliv skänker de största kunskaps- och skönhetsvärden, och det skärper sinnet för harmoni och proportioner, något som är starkt av behovet påkallat i vår obalanserade tid. Grekiska kvinnogestalter är en friskt porlande kunskapskälla, som varje dyrkare av antikens kultur bör uppsöka och vederkvicka sig av. E. H.—N.

Hemgjorda julklappar.

Den här ovan avbildade väskan är egendomligt nog ganska ovanlig: det är en korsettväska. Den utgöres av två långa och smala bitar av stadigt vitt eller kulört tvättyg, drygt i längd av en korsett. Bitarna fällas upptill med en virkad stolprad genom vilken dragsnodden löper. Runt om varje stycke virkas sedan i den fällade kanten ett stolparvarv — 1 stolpe, 2 luftmaskor, 1 stolpe o. s. v. — varefter de båda styckena hopkastas. — Obs! Tag ej siden, cretonne e. dyl., utan starkt tyg, som kan tvättas och strykas.

På tal om virkning så förekommer en del sådan på den här avbildade varma och lättgjorda scarf'en. Modellen är av ylletrikåvävnad i djup blågrå färg. Kanterna på scarfens sidor äro invikta och kastade i kors med mjukt ullgarn i gammalrosa färg. Ändarna rynkas tätt samman och förses med en c:a 12 cm. bred, på längden virkad bård bestående av omväxlande 3 luftmaskor och 4 stolpar. På bården fastsyes en liten bukettt enkelt virkad ullgarnsblommor i gammalblått eller lavendel. Nedtill inknutes en frans av samma garn som bården. I. H.—DT.

Läckerbiten, ett nytt kvinnligt affärsföretag.

Maja Strindberg.

Två energiska stockholmskor, fru Maja Strindberg och överstinnan Jenny Lorenz, den senare svensk-ryska, ha i dagarna börjat ett företag, Läckerbiten, som skall ha den sympatiska uppgiften att förse stockholmsfamiljerna med riktigt delikat kaffebröd, bakelser, efterrätter och olika godsaker, lämpade efter säsongen, bl. a. nu till julen julkorv. De båda damerna, som äro kända inom sin bekantskapskrets som ovanligt skickliga husmödrar och äro i besittning av utsökta gamla familjerecept, ha beslutat utnyttja dessa förmåner affärsmässigt. Läckerbiten levererar såväl äktsvenskt småbröd som ryska piroger, samt även engelska muffins, petitschoux och andra nationaliteters delikatesser. Beställningar adresseras till Riks 702 26 och Allm. Norr 26 och levereras i hemmen.

F. Pauli's Caprice Parfym

är en symfoni av de mest utsökt fina och diskreta blomdofter. — I sin förnämna förpackning utgör denna parfym en i högsta grad exklusiv och omtyckt present. Finnes i alla prislägen.

F. Pauli's Caprice är den eleganta världens parfym här såväl som i utlandet.

Feniths namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin "Extramärket Fenith"
Växtmargarin: "Feniths Extra Växt"

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

BRUNSTEDTS
MODESALONGER
HAMNGATAN 1 A - STOCKHOLM

MODELLER
REALISERAS

W
B
K
B

Beckers

Japanlack Rivalin

är marknadens förnämsta lackfärg

För sin i strukthet, elasticitet samt höga varaktiga glans är den allmän ömtlyckt såväl av tacksmän som för enklare målning i hemmen

Finnes i alla kulörer och förpackningar

AKTIEBOLAGET WILH. BECKER
STOCKHOLM

W
B
K
B

Terro Sko-Kräm

Terro Sko-Kräm svärtar icke händerna.

Terro försäljes i alla välsorterade affärer i branschen.

Den nyföddes hud är ömtålig!

Använd därför en absolut tillförlitlig salva.

MILLIDIN-SALVA

(Överläkaren Dr. Lindströms hud- och sårsalva.)

"A Barnbördshuset Pro Patria, Stockholm, har sedan mer än 10 år tillbaka använt den numera av A.-B. Leo i Hälsingborg tillverkade Millidin-Salvan mot de hos spädbarn vanligt förekommande rodnaderna, hudlösheterna, liksom också mot sårnader å mödrarnas bröstvärtor uppkomna genom digivning, och ha alla dessa åkommer påfallande hastigt gått till förbättring eller fullständig läkning under behandling med denna salva. Intygas sanningsenligt.

ELLEN WESTERBERG,
1:sta barnmorska och föreståndarinnan vid Barnbördshuset Pro Patria, Stockholm."

MILLIDIN är dryg, obegränsat hållbar, härsknar aldrig, därför billig i användning. Fås å apotek, kemikalie- och övriga affärer. Tillv.: A.-B. LEO, Hälsingborg. Nederlag i Stockholm:

Firma AUG. PETRÉ, Luntmakargatan 79.
Tel. Riks 813 44. Allm. Vasa 25 31.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Har man rätt att taga kupletter av t. ex. Rolfs och Karl-Gerhards och endast använda musiken men sätta ny text till, att vid ett spex' uppförande användas, när noterna äro stämplade med: "Uppföranderätt förbehålles".
Amatör.

Svar: Är "spexets" uppförande mera avsett för en intimare krets och ej kommer att annonseras tro vi ej att ni kan få obehag av att använda musiken till sagda musikalster. Dock fordrar artigheten, att ni vänder er till vederbörande, och ber om tillstånd att få låna vad ni behöver av deras alster.

Fråga: Vore tacksam att få beskrivning på någon god julkorv, utan mjölk och potatis. Har fått den uppfattningen, att korv med mjölk i, surnar efter en tid. Är det inte så? Skall laken vara kokt eller okokt? Hur stark skall den vara?

2) Vore även tacksam för beskrivning på några goda hemlagade karameller.
Maja.

Svar: På hushållssidan finnes ett recept på julkorv i vilken mjölk ej användes. Dock få vi samtidigt meddela, att trots snart 40-årig erfarenhet med mjölk vid korvberedning 2 gånger om året (dec. och febr.) har vi endast en gång förmärkt en svag sylrig smak på korven. Orsaken härtill berodde på att mjölken ej kokats upp dagen före korvberedningen, utan först några timmar innan korvmaten skulle arbetas. En annan orsak till att korv ej alltid blir fullt lyckad ligger ofta däruti, att mjölken eller den vätska, som nu användes, påspädes för hastigt. eller att den föregående ej väl inarbetas innan ny påspädes. — Laken kan vara kokt eller okokt, för egen del föredraga vi att ej koka den. — Recept på lake återfinnes på hushållssidan i detta nummer.

2) I nästa nummer skall meddelas några recept på hemmagjorda godsaker.

Fråga: Intresserad av all sorts stickning, frågar jag härmed Iduns läsarinor nu var jag skall få lära olika slag av stickning, såsom fjäll, flåtor, blommor o. s. v. Finns det möjligen någon bok i ämnet.

Svar: Någon verklig utförlig på svenskt förlag utgiven bok, som avhandlar stickning känna vi ej till. Däremot finnes det ett arbete på tyska språket i de handarbetsböcker som tillhöra serien "den Deutschen Moden-Zeitung, nämligen "Strick Arbeiten" häft. I o. II.

Får i kål är svårsmält

såvida Ni icke därtill äter den så delikata färdigblandade engelska senapen

Colman's "Savora"

Önskas senap i pulver rekommenderas den gamla välkända Colman's D. S. F. Mustard.

Repr.: Gust. F. Bratt & Co., Göteborg

Vilken tidning ser ni mest i bildade svenska hem?

Svenska Dagbladet

Som är familjens tidning framför andra o. där alla finna vad som intresserar dem!

CAP
Ätchoklader
utmärkt goda

Mycket händer och mycket sker,
Folk både skiljas och gifas,
Tankar om vad man hör och ser,
Vid kaffetären må skiftas —
För att ge nästan en rätt behandling,
Skall kaffet koka på
Gevalia-blandning.

BARNENS FÖDA

bör sammansättas med största omsorg. Nestlé's Barnmjöl överträffar alla andra näringspreparat därigenom, att det i näringsvärde kommer absolut närmast modersmjölken. Originalburk om c:a 400 gr. netto à Kr. 1:90.

En liten bok om och av Kyrkoherde Fr. Hammarsten

FREDRIK HAMMARSTEN

Några minnesblad ur hans liv och verksamhet.

Nyss utkommen.

Ev. Fosterlands-Stiftelsens Bokförlag, Stockholm.

Kikhosta

Mot astma, bronchit, är Bromotussin genom särskilt verksamma, antiseptiska ämnen bästa, sedan länge beprövat, genast verkande medel. Rådfråga Eder läkare. Erhålles — endast i orig. fl. à 3:95 kr. å apoteken, i annat fall portofritt från Apotekets i Håssleholm Kem. Farm. Laborator.

Kalmar Vapen,
Högsta kvalitet kärnmjöl
Kalmar Ångkvarns A.-B.

Ceci est mon berceau!

... où je suis né il y a de longues années, bercé amoureusement par tous ceux qui connaissent mon gout exquis et mes vertus pour calmer rhumes, toux.

RÉGLISSE FLORENTE

est mon nom! Exigez ma délicieuse pâte grise vanillée chez épiciers, confiseurs

SOLO-KAFFE
AB. MALMÖ
KAFFEKOMPANI

ALABASTER-TVÅL

överfet toalett tvål med behaglig parfym

Alla damers favorit-tvål

TILLVERKARE:
GAMLA TVÅLFABRIKEN
TERNINGHOLM, MALMÖ.

Mot Huvudvärk Förkylning Influensa Rheumatism är **GLOBOID ACETOCYL** det effektivaste medlet.

Lätt att intaga på grund av tablettens ovala form.

Till salu å alla apotek à kr. 2:30 pr förpackning om 40 tabletter à 1/2 gr.

Gyllenhamars HAVRE-MUST

ÄR DET BÄSTA SOM FINNS

Hurra!
Nu har mamma tvättat min klänning med

Gummans Flingor

Begär detta fabrikat hos Eder handlande.

Våra välkända tillverkningar:

Strykjärn 2 1/4 kg. .... Kr. 8:50
Snöre därtill ..... " 2:50
Doppvärmare 300 watt. " 9:—
" 450 watt. " 10:50
erhålls hos elektr. affärer eller mot postförskott frakt- & emballagefritt direkt från oss.

Jägers Elektr. Aktiebolag,
Eskilstuna.

22 år å rad

ha vi med växande framgång utsänt vår

REALISATIONS KATALOG

över nya felfria böcker o. planschverk

I år 1600 olika bokverk till extra nedsatta pris.

Gratis på begäran.

BJÖRCK & BÖRJESSON
DROTTNINGGATAN 62, STOCKHOLM

Merkur Sopa

Hösta Kvalité

FABRIKEN **VIOLA**
GÖTEBORG

av Nieder & Weber. Böckerna kosta i svenskt mynt omkr. 2 kr. 50 öre och kunna nog erhållas genom vilken svensk bokhandel som helst, åtminstone en större sådan.

Fråga: Kan någon vara vänlig och upplysa mig om vilka proportionerna äro av salt och brännvin, som förr användes mycket för att härda huden på barn. Har en liten 7 års flicka som transpirerar bara hon rör på sig det minsta och tänkte jag, att med detta medel härda henne. Har någon reda på något annat medel också vore det bra att få del därav.

Moder.

Svar: Nog kunna vi uppgiva proportionerna till det önskade lineamentet, vilka äro 3 delar vanligt (renat) brännvin och 1 del salt, helst vanligt grovt havssalt, som först stötes fint. — Vad vi däremot inte kunna, är att tillråda denna starka blandning för att dymedelst "härda" Er lilla flickas hud. — Vänd Eder till läkare och lät honom — eller henne — grundligt undersöka flickan, för att utrona var orsaken är till åkomman eller rättare sagt svagheten, och sedan förorda lämplig behandling.

Fråga: Godhetsfullt inför följande fråga i Eder frågoavdelning: Huru bör en julafon firas mest stämningsfullt? Huru ordnas matsedeln m. m. frågar

Tjänstemannafru på landet.

Svar: Då det bjuder oss emot att på denna avdelning behandla en sådan fråga som Eder här ovan, så får Ni nöja Er med den upplysningen, att i nästkommande nummer av Idun kommer inuti teckningen en artikel, från vilken vi hoppas Ni kan få gagn.

Fråga: Var god säg mig adresser till några bemärkta filmmäniskor.

Idunläsare som aldrig frågat förr.

Svar: Fr. Pauline Brunius adr. är Hjorthagsvägen 9, Stockholm, hr Victor Sjöströms adress är Östermalmsgatan 69, Stockholm. Råsunda har f. n. ingen egentlig "filmchef". Bäst att vända sig till kamrer Fritz Magnusson, Tottvägen 4 A, Råsunda.

Fråga: Vill den snälla och mångkunniga Idun vara så god och giva mig anvisning på någon expert, fullt hemma i deklaraionsfrågor, bleve jag mycket tacksam. Är en advokat lämplig och i så fall vilken är lämpligast att hänvända sig till?

Fru Anna-Lisa.

Den boken tackar man Gud för säger kyrkoherde J. N. Werner om

KRISTI RIKEDOMAR

Korta föredrag över Fillipperebrevet. Av

Fr. Hammarsten

Här talar en gammal prövad lärare. Det är ett djup och en ro och en rikedom i hans förkunelse, som vittnar om en man, som vandrat med Gud under ett långt liv. Något av Kristi härlighet har han sett och den fyller denna hans efterlämnade skrift. Den boken tackar man Gud för.

Ev. Fosterlands-Stiftelsens Bokförlag, Stockholm.

Kameror
och alla slags Foto-artiklar

BEGÄR VAR KATALOG N:o 1

HUGO SVENSSON & CO
GÖTEBORG

Tänk på en liten låda »4711» till Julen.

En sådan låda är en särdeles trevlig och alltid gärna emottagen gåva, som så riktigt passar till Julklapp, och är ägnad att höja den glada feststämningen.

»4711» försäljes överallt.

Firman grundad 1792.

No. 4711. Eau de Cologne

En Jul-förpackning, No. 4711 innehållande sex original-flaskor Kr. 18:50.

LÄDER-ARMBAND

Märke: "MIDGET" (Patent o. lagl. reg. varumärke)

KR. 2 KR.

Världens mest praktiska läderarmband

Klockan sitter absolut stadigt och kan icke glida av armen

Sydda remmar av bästa engelska kvalitét. Bese prov på äkta Midget hos urmakaren.

Engros:
SVERIGES URMAKARE A.-B.
STOCKHOLM

Döva höra Den amerikanska elektriska **hörapparaten ACOUSTICON** som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 styrkegrader efter örats olika hörsel förmåga. Förordad av öronspecialister. Oumbärlig för lomhörda i kyrka och teater. För efterrapningar varnas. Öronmassageapparaten **MASSACON** botar susning för öronen. ACOUSTICON är tillerkänd guldmedalj i S:t Louis och den Engelska kröningsmedaljen i guld. Användes av H. Maj:t Änkrottningen av England och Prins Carl av Sverige. ACOUSTICON är patenterad över hela världen. Vi lämna fem (5) års garanti på alla Acusticon-apparater. Begär katalog och intyg. Ensamförsäljare för Sverige: **Malmö Bandage Etablissement, Per Vejlersgatan 9, Malmö.** — Telefon 4975

Bal- och Supé-Klädningar

tvättas kemiskt och omfärgas bäst hos

LUNDBY
Skönfärgeri & Kem.
Tvättanstalt, Göteborg
KUNGL. HOVLEVERANTÖR

FAMILJERÄTTSÄRENDEN

Äktenskapsförord. Boskillnads- och äktenskapskillnads mål. Boutredningar och arvskiften. TESTAMENTEN

Advokattfirman
Andén & Staël von Holstein
Eva Andén. Mathilda Staël von Holstein
Lilla Vattugatan 14.
Riks 7576, 24488. Allm. 18886.

Oatine

Vill Ni skydda huden eller bevara den ungdomlig och smidig, så rengör huden med **OATINE** som är ett enastående medel. Tvål och vatten irriterar huden och gör den torr, den blir ofta grå, rynkig och grov, men **OATINE** icke blott helar och när huden utan bildar också ny frisk, sund hud, om ni använder denna creme var dag. Och genom åren bevarar ni ett ungdomligt och vackert utseende.

Begär endast **OATINE "Vit crème, grönt lock"** och tillbakavisa alla efterrapningar. Fås i burk, eller tub kr. 3:—, och stor burk (tredubbelt innehåll) kr. 6:—.

OATINE-SNOW är fin, snövit och mycket dryg i bruket och är välluktande och uppsuges ögonblickligen vid lätt ingnidning. Genom ständig användning bevaras huden smidig, klar, mjuk och vacker. Fås i burkar av samma storlek. Kr. 3:— och 6:—.

Fås överallt, eller skriv till

THE OATINE COMPANY'S Generaldepôt, Kr. Bernikowsgade 1, Köpenhamn. London & Paris.

OATINE En Gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

HYLIN'S ÖVERFETTAD BARN-TVÅL

framställd av bästa och renaste råämnena enligt föreskrift av

Dr. P. G. Unna.

Synnerligen välgörande för huden. En ideal-tvål för barn och personer med ömtålig hy. Borde användas i varje hem.

Ej dyrare än vanlig god toalett-tvål.

Säljes överallt.

Släktforskning

i svenska och utländska arkiv utföres av

Kyrkoherde H. Södersteen,
Askersund.

HEMSLÖJDEN LUDVIGA

VÄVNADER, KONSTSMIDEN och ALLMOGEMÖBLER.
Beställningar mottagas. Stillefullt arbete. Begär offert.

K. RÖED LOTTERIKONTOR

Dronn.-gt. 8, TRONDHJEM

Damkläden

i en mångfald moderna kulörer. Utmärkt kvalitet.
Minutförsäljning. - Partipris.
NORRKÖPINGS STUVLAGER,
Barnhusgat. 4, 1 tr. 8. g., Stockholm.

VOLTA

ELEKTRISKA KOMPRESSER

av ny oöverträffad konstruktion. Bekvämlig regleringsanordning. Absolut tillförlitlig automatisk strömbrytare till skydd mot överhettning. Lämplig till såväl privat bruk som läkare och sjukhus.

NYA ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET VOLTA STOCKHOLM

Svar: Om ni bor i Stockholm, våga vi rekommendera Andén & Staël von Holstein, som ju är van att ta hand om dylika ärenden för självförsörjande kvinnor. Vi återkomma för övrigt nog i något sammanhang med råd.

Fråga: Läste för någon tid sedan i en tidning en artikel om "fri rättshjälp" genom vilken jag fick den uppfattningen att det i Stockholm finnes någon inrättning där folk i blygsamma levnadsförhållanden finge juridiska råd kostnadsfritt. Detta delgav jag en i Sthlm boende anhörig, som talade om att rådfråga advokat, men drog sig för kostnaden. Emellertid har hon ej kunnat få någon upplysning om institutionen i fråga fast hon hört sig för på flera håll, utan tror hon att jag missuppfattat artikeln, vilket ju är möjligt, helst som jag läste den helt flyktigt.

Som jag varje vecka ser hur i Iduns frågovelning en hel del olika frågor besvaras vill jag gärna vända mig dit med dessa. Kan man erhålla fri rättshjälp? Och i så fall var?

Landsortsbo.

Svar: Fri rättshjälp erhåller ni hos Stockholms rättshjälpsanstalt, Rådhuset. Denna institution har även en kvinnlig advokat, fru Sonja Branting-Westerståhl.

Om ni icke bor i Stockholm, kan ni f. ö. hos vilken advokat som helst göra hemställan om fri rättegång (men obs, det skall vara fråga om verklig rättegång).

LÄSARINNORNAS SPALT

Signaturerna A, En lidande, Nertvivlad anhörig, Å. Ö., Ensamt, Nervinflammation febr. 1922, Julen 1922, Hemvist, ha personliga svar att hämta å red. Insänd svarsporto, så tillställa vi er svaren.

Svar till Å. Ö. Botemedlet mot ångslan och oro är: Ålksa Kristus och förlita uppå honom så skall all Eder rolöshet och ångslan försvinna och Ni skall bli lugn och trygg. Genom Sundar Sings: Sju predikningar — vilka jag vill be Eder läsa — fick jag upp ögonen för Kristi storhet och i honom fann jag frid och ro. Önskar Eder detsamma goda.

Carin P.

Lösning

AV PRISTÄVLAN I N:R 47.

Ej kammarherren nu går dyster, ty inom kort blir bröllop av med kungens syster.

De tre först anträffade riktiga lösningarna hade insänts av Anna Arvidsson, Lund, Elisabeth Westberg, Härnösand och Ellen Nymansson, Karlstad vilka alltså erhålla vardera 5 kr. i pris.

Lösning

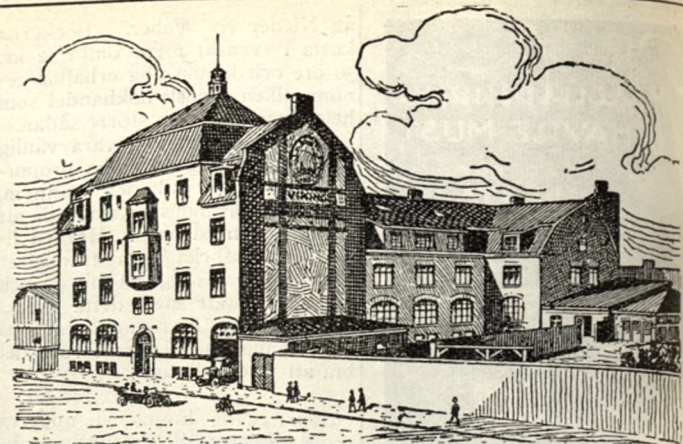
AV TIDSFÖRDRIVET I N:R 48.

Konstigt. Moster Lotta hade ankor, så det var ankägg hon hade i sina pannkakor.

Charaden: Byte.
Rebusen: Stort besvär men litet betalt.

KNUTSONS
Specialaffär för
Bäddmöbler och
Sängkläder.
Dalag. 14

Edra barn bli stormförtjusta
om de få Sigrid Elmlads sagobok "En fågel sjöng" till julklapp, ty Sigrid Elmlad förstår verkligen att skriva för barnen, att tränga in i deras egen fantasivärld. Den vackra lilla volymen är försedd med de näpnaste teckningar av författarinnans dotter. Häft. 3.50, inb. 4.50. Lindblads Förlag, Uppsala.

Industriaktiebolaget Viking, Örebro.

Kungl. Hovleverantör.

Kemisk-Teknisk fabrik med eget glasbruk, bleckemballage-, kartong- och lädfabriker, grundades år 1901. Tillverkningen, som är strängt specialiserad, omfattar puts- och konserveringsmedel för skodon och lädervaror samt kemiska preparat för sko- och läderindustrin. Mest känd i marknaden torde fabriken "Viking"-skokräm vara. Vikingkrämen är en på vetenskapliga grunder framställd salvtard vaxemulsion, avsedd att dels giva skodonen väcker glans, dels öka och bevara lädrets smidighet och hållbarhet. Denna artikel har i sitt slag varit banbrytande på svenska marknaden. Vid fabriken grundande täcktes Sveriges behov av skoputsmedel till större delen genom import. Efterhand som Vikingkrämen blev känd i marknaden minskades emellertid importen, och torde numera ingen nämnvärd import till Sverige av skokräm förekomma.

Den stigande efterfrågan å fabriken artiklar har under årens lopp nödvändiggjort utvidgningar och nybyggnader. Den nuvarande fabriksbyggnaden vid Hagagatan, som uppfördes år 1914, är synnerligen modern och ändamålsenlig. För rå-

varorna, som huvudsakligen importeras från transmarina länder, finnas underjordiska förvaringsrum med omkring 800 kvm. golvutrymme. Den egentliga fabriken är förlagd till bottenvåningen, varäst äro monterade 9 ångrytor om tillsammans c:a 5,000 liters rymd, fyllningsmaskiner o. dyl. Etiketterings- och packningsapparater äro förlagda till andra och kartongfabrikationen till tredje våningen.

Fabriksledningens grundprincip har alltid varit att specialisera tillverkningen och att inom sitt fack, puts- och konserveringsmedel för lädervaror, framställa det bästa möjliga. Omfattande forskning och experiment, ytterlig noggrannhet vid tillverkningen och sträng laboratoriekontroll över de använda råvarorna äro orsakerna till den kvalitativa ståndpunkt som fabriken alster intagit.

Den växande omsättningen har efter hand framträngt en rad hjälpindustrier för framställning av emballage och andra förnödenheter, varav kunna nämnas glasbruk, bleckemballagefabrikation, kartongfabrikation och lädfabrik.

CROSFIELD, Warrington

CRESCENT TVÅL

Oöverträffad vid tvätt av såväl tjockaste ylle som finaste linne.

HJALMAR UDDENBERGS ADVOKATBYRÅ

ÅKTENSKAPS-, ARVS-, TESTAMENT- OCH FASTIGHETSMÅL - - - RÄTTEGÅNGAR, VICE-VÄRDSKAP M. M. - - -

Hjalmar Uddenberg. Einar Axell.
Led. av Sveriges Advokatsamfund.
Vasagatan 42, STOCKHOLM.

SINGER
HEMMETS SYTTASKIN

KOCKUMS

Emaljerade Grytor

starkast och vackrast

STOCKHOLM Försäljnings ÖREBRO
DROTTNINGSGÅT. 57 KANTOR MAGASINSGÅT. 23
KOCKUMS JERNVERK, KALLINGE

Pass på att Ni får

Kungl. Hovleverantör

Då vet Ni vad Ni får

Oxsvans Soppa
 Tomat " "
 Mock Turtle " "
 Grönsaks " "
 Sparris " "

Campbell's SOPPOR

färdiga att genast användas!
 Läckra i smak! Billiga i pris!

DEN PÅLITLIGASTE VÅRDARINNAN

för smättningarnas hud är det barnpuder vari en för dess välbefinnande så viktig beståndsdel som lanolin ingår.

M. Zadigs Barnpuder är det enda puder som innehåller lanolin, och vill Ni sörja för att Eder baby verkligen besparas från utslag och sveda i huden, då har ni inget val — Ni måste för hans räkning använda

M. Zadigs

BARNPUDER

Läs

SYDSVENSKA DAGBLADET SNÄLLPOSTEN

Sydsveriges största och förnämsta nyhets- och annonstidning, Malmö.

Prenumerera för 1923.

Nyckeln till hälsa

är att rensa magen och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyran från kroppen, samt upprätta blodet, därmed avlägsnas själva orsaken till illamående och sjukdomar.

En huskur med Fruktsalt-Samarin är härtill synnerligen välgörande.

Magsyra och huvudvärk försvinna, värk i kroppen, reumatism och nervsmärtor skingras. Hälsa, krafter och välmående återvinnas.

Fruktsalt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart upprättande. Pris per burk kr. 2:75, erhålles per postförskott från Cederroths Tekniska Fabrik, Stockholm. Säljes å Apotek, Drog- och Färghandel.

Vid Reumatism, Huvudvärk, Gikt och Ischias

såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar TOGAL snabbt och säkert.

Togaltabletterna utskilja starkt den skadliga urinsyran ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlöshet bekämpas med Togal Tillhandahålls av apoteken.

En pålitlig budbärare

som snabbt meddelar allt nytt från utrikes och svensk ort, från alla verksamhetsområden och intresser, blir allas dagligen efterlängtade gäst. Sådan är

STOCKHOLMS-TIDNINGEN

som följaktligen vunnit den största spridningen av alla skandinaviska dagliga tidningar. Snabba, korrekta nyheter, en självständig hållning i dagens frågor, sakliga artiklar av fackmän inom alla områden, god nöjesläsning samt sinne för ett gott skämt är det betecknande för Stockholms-Tidningens nu trettioåriga verksamhet

Postprenumerationspriset är nedsatt för 1923 till:

Huvudstadsuppl. helår 28.—, halvår 15.—, kvartal 7.75, mån. 2.75.
 Landsortsuppl. helår 11.—, halvår 6.—, kvartal 3.25, mån. 1.25.

SOUTHALL'S

BINDOR OCH SPECIAL-ARTIKLAR FÖR DAMER

SOUTHALL'S DAMBINDOR, absorberande, aseptiska och mjuka som dun. Olika storlekar, i blåa paket på 1 dussin.

SOUTHALL'S KOMPRIMERADE DAMBINDOR, i fyra storlekar. Särskilt lämpliga för damer på resor.

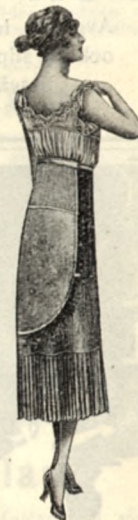
Rekommenderas att användas tillsammans med **SOUTHALL'S justerbara (elastiska) BÄLTE.**

SOUTHALL'S SANITÄRA BYXOR,

i diverse modeller, med löstagbart foder av rent gummi äro en välgärning för damer.

Ävenså **SOUTHALL'S KJOLSKYDDARE**

av rent gummi.

Tillverkade av

SOUTHALL BROS. & BARCLAY LTD.
 CHARFORD MILLS, BIRMINGHAM, ENGLAND.

I lager hos Buttericks Mönsteraffär, Stockholm, Göteborg, Malmö och Helsingborg, Nordiska Kompaniet (Sjukvårdsavdelningen) Stockholm, Au Corset Gracieux, Drottninggatan 66, Stockholm, ävensom hos alla förstklassiga sjukvårdsaffärer.

ENGROS: Carl Stangenberg, Hötorget 10, Stockholm; Gustaf Hjelm & C:o, Norrtullsgatan 8 A, Stockholm; Sederholm & C:o, Östermalmsgatan 69, Stockholm.

Huru uppstår narlig, spröd och fläckig hud?

I friskt tillstånd är huden ständigt försedd med ett för blotta ögat knappast synligt fettlager, som har till ändamål att bibehålla huden mjuk och smidig samt skydda den för bakterier och andra parasiter.

Tyvärr avlägsnas vi dagligen detta fettlager, då vi tvätta oss, ty det är fastslaget att fettet upplöses av tvålöddret och bortsköljes med detta.

Vi beröva alltså vår hud dess naturliga, oombärliga skydd varje morgon d. v. s. strax innan vi utsetta den för de olika faror som hota under dagens lopp.

Viserligen förnyas fettlagret så småningom av sig självt, men detta sker dock icke så hastigt som önskligt vore, varför huden alltid en viss tid utan skydd är prisgiven åt de yttre inverkningarna. Därigenom blir den snarlig och spröd. För att råda bot häröver behövs ett medel som omedelbart efter tvättningen återställer huden i samma skick som förut, d. v. s. konserverar den.

Detta åstadkommes allra bäst genom Syster Ellas Salva som kommer naturen till hjälp och överdrager huden med ett fint, nästan omärkligt, men synnerligen verksamt skydd, vilket hindrar att huden blir spröd och »narig» och därigenom ett värlöst byte för allehanda bakterier. Nämnda skyddslager är fullkomligt omärkligt, alldenstund det fullständigt absorberas av porerna.

En sådan konservering, som förnyas med varje tvättning, åstadkommer inom överraskande kort tid en frisk, smidig hud, vilket välgörande inverkar på hela kroppens hälsotillstånd. Syster Ellas Salva försäljes överallt. Pris 2 kr. pr burk.

DEN NYASTE MODELLEN

TILL DEN SMALA, AMERIKANSKA DAMSKON MED MEDELHÖG, FRANSK KLACK PASSAR VÄR LÄTTA OCH ELEGANTA

MODELL PS.

GISLAVEDS GALOSCHER och BOTTINER

Aluminiumkärnen böra putsas med Zelos Aluminiumputs. St. bleckburkar å 45 öre.

FABRIKEN ZELOS, Göteborg.

Var försiktig vid val av ströpunder mot hudlöshet, revor-mar etc. hos barn. Använd endast:

VASENOL

barnpuder, ett av läkare erkänt snabbt läkande och rensande specialmedel. Vassenol rekommenderas av läkare och barnmorskor.

Nerkingar

eller örebrolänningar på andra orter, som vilja bibehålla kontakten med hembygden, böra icke underlåta att läsa den tidning, som framför andra är värd att av Eder uppmärksammas.

Nerikes Allehanda.

(Örebro Läns Tidning.)

är den äldsta, förnämsta och bästa av länets tidningar.

Prenumerera därför snart!

STÅLRESÄRMADRASSEN IDEAL

Hygienisk - Billig - Hållbar
 Pristlista gratis och franko.
 Obs.! Reducerade priser fr. 1 mars i år.
 AKTIEBOLAGET RESAR
 Tel. 780 Karlstad Tel. 780

Bliv medlem o. teckna andelar

å 10:— kr. i Föreningen Kontors- och Affärsanställdas Pensionat och Vilohem. Teckningslista finnes i denna tidnings redaktion. Tecknat belopp redovisas i tidningen. Alla upplys. lämnas å föreningskontor Lodgatan 3. Tel. Br. 3527.

Vart skall jag vända mig?

Frågan återkommer ofta i livets många olika förhållanden. Mången rådvill har i Kvinnligt Yrkesregister fått den önskade upplysningen, det behövliga uppslaget. Kv. Yrkesreg. erhålles i boklädorna samt å Kv. Yrkesreg:s expedition, Vasagatan 50, Sthlm. Pris 3 kr.

TIDNING FÖR LÄRARINNOR

Sveriges största och mest spridda lärarinnetidning. Redaktör Anna Hammardahl. Utgivningsdag: varje fredag. Postadress Stockholm.

Tidning för Lärarinnor fyller under 1923 25 år. Spridd över hela Sverige i skolhusen. De ensamma lärarinornas rådgivare och sällskap. Utmärkt annonsorgan. Skolornas annonser där kommunernas lediga lärarinnetjänster. Prenumerationspris Kr. 6: 25 pr år.

A affärsannonser, som inestå en längre tid beviljas hög rabatt.

PRENUMERERA!

ANNONSERA!

LEDIGA PLATSER

God inkomst

erbjudes damer som önska upptaga or-der på kaffe, te och kakao. Vidare upplysningar från

ARVID LARSSONS Kaffehandl., Regeringsgatan 77, Stockholm.

Att läsa

med tvänne barn 11 och 13 år för in-träde i läroverk erhåller flicka anställ-ning i januari hos järnvägsfamilj å landet, helst musikalisk. Svar med betyg och löneanspråk till "F.", Udde-valla p. r.

Musikalisk,

intelligent och fullt hushållskunnig ung dam önskas att sköta ungherres hem på landet. Ev. kan köks hjälp erhål-las. Svar med fotografi och övriga upplysningar till "Sällskap - Mill", Iduns exp. f. v. b.

Elevplatser

finnas lediga till 1:sta jan. å Kust-sanatoriet, Apelvikens, adr. Varberg. Hänvändelse till Husmodern.

PLATSSÖKANDE

Bildad 20-årig flicka

från landet önskar plats i präst- eller herregård där jungfru finnes för att vidare utbildad sig i matlagning och gärna sömnad m. m. Genomgått lant-hushållsskola och mindre sömnads- och sjukvårdskurs. Någon lön önskvärd. Familjemedlem. Svar till "15 januari eller senare", Iduns exp. f. v. b.

Ung, förlovad,

hurtig och duktig flicka söker plats i gott hem som husmors hjälp, från ny-året, event. tidigare eller senare, för att förkovra sig i hushålls sysslor. De bästa referenser kunna företas. Mot fritt vittne, eventuellt någon liten lön. Svar till "Lektor", Uddevalla p. r.

Ung lärarinna

med goda betyg fr. sem. önskar på nyåret plats som hjälp och sällskap åt äldre herre el. dam, el. att under-visa barn (helst 7-12 år). Är kun-nig i sömnad och handarbete, hushåll och något musik. Svar till "Lärarinna N.", H. T. Centralen, Göteborg.

Bättre lantbrukaredotter,

hushållsuvan, som på egen hand kan sköta ett hem, önskar plats den 1:sta eller 15:de jan. att förestå ensam re-spektabel herres hem, eller där husmor saknas. Svar till "Självständig plats", Iduns exp. f. v. b.

Plats att sköta hemmet

för dam el. herre, förestå skolhushåll el. dyl. önskas av bildad person med utm. betyg. Svar till "35 år", Iduns exp. f. v. b.

Ung flicka,

som genomgått 8-klassigt läroverk, önskar stundande värtermin plats som gu-vernante i gott hem, gärna prästgård. Undervisning i musik och sång med-delas även. Svar till "15 jan.", p. r. Tun.

Ung bildad tysk dam

med kunskaper i engelska och franska önskar plats i god familj såsom säll-skapsdam eller guvernante. Svar till Käte Höland, Ludwig Wuchererstrasse 28 i Halle a/s.

Ref.: Anna Lisa Danielson, Filip-stad.

Husföreståndarinna,

bildad, pålitlig, van att på egen hand sköta ett hem, samt även van att hand-leda tjänare önskar plats nu eller d. 1. jan. Svar med upplysningar och lönevillkor före den 20 december till "K. P. 28 år", S. Gumælius Annon-sbyrå, Malmö.

Gihls Sjuksköterskebyrå,

Drottningholmsvägen 6, Stockholm, ansk. exam. sjuksköterskor, anspråks-lösare vårdarinnor och sjukhusbitr. samt utbyr sjukv.-artiklar. Brev besva-ras mot dubbelt porto.

Ung flicka,

som genomgått 8-klassigt läroverk, önskar plats att läsa med barn samt del-taga i hushålls göromål. Har förut in-nehaft plats i familj. Är något syk-kunnig. Svar till "Familjemedlem 21 år", S. Gumælius Annonbyrå, Malmö.

Ex. Barnsköterska

även sjukvårdsk. söker plats. Stockholms Uthyrningsbyrå, Stureplan 6, avd. 9, Stockholm.

Ung förlovad lärarinna

önskar under julferierna plats mot fritt vittne i god familj i Göteborg att del-taga i hushålls sysslor, särskilt mat-lagning. Svar till "Hjälpen i julbråd-skan", Lödöse.

INACKORDERINGAR

ETT GOTT, FÖRSTKLASSIGT HEM för äldre damer och herrar öppnas 1:sta jan. 1923. Centralt läge i Stockholm. God omvårdnad. Egna möbler få med-tagas. Svar till "Lugn och trevnad", Tidningskontoret, Karlavägen 40.

Hemmet Skogsborg, Hindås,

för stilla sinnessjuka Riks. 37.

rek. av framst. läkare. Kärleksfull vård av spec. utbildad röda korsyster.

DIVERSE

Äkta Valnötsdekokt.

mot grått hår 2:50 pr fl. ZADIGS Parfymeri, Söderg. Malmö.

Några unga, bild. flickor

kunna i officersfam. på egend. nära Sthlm under erfaren husmors ledn. få lära hushåll och allt vad därtill hör samt kläd-, linnesöm-, handarbete och vävning f. dugl. lär. Valfrihet i underv. God omvårdnad, glatt hemliv, trevl. gästrum. Tillfälle deltaga i trädgårds-skötsel samt ridning. Kurs 20 jan.—20 maj. Svar till "Box 43, Järna.

Praktiska julklappar.

Dammhanddukar: handstickade i stort rytligt mönster pr duss. Kr. 9: 75. Rutklappar: tjocka och praktiska i trevlig virkning pr duss. Kr. 4: 50. Dambindlar: av mjukt lättvävt garn, handstickade, patentstisken, tredubbla. Stora o. praktiga. Pr duss. Kr. 8: 80. Rekvisitera en provsändning, mot post-förskott och förvisna Eder om god vara. Industrikompaniet Svenljunga.

Hus-moders-kursen

börjar ny kurs 10 jan. (3 eller 5 mån.). Enklare och finare matlagning, bakning, uppläggning, dukning, servering, handarbete, linne- och klädsöm, väv-nad. Statsstipendier. Nya kurser börja även i slöjdvärdningen. Begär prospekt omgående. Rektor.

Bröderna Pahlmans Handelsinstitut

R. T. 56 06. Drottninggat. 71 C, 1 o. 2 tr. St.-T. N. 84. Statsunderstött handelsläroverk under statsinspektion. 42:a läsåret. Fullständigt Handelsinstitut. 2-årig kurs. 1-årig kurs. Bank-kurs. Kurs i särskilda ämnen. Teoretisk o. praktisk utbildning. Värterminen börjar 15 januari. Prospekt på begäran.

Doktor J. Arvedsons kurs i Sjukgymnastik, Massage Pedagogisk Gymnastik

medför enligt kungl. maj:ts medgi-vande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.

Kursen, 2-årig, börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengat. 1, Stockholm.

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-, Ljus- och Röntgeninstitut Kungsg. 60, STOCKHOLM Behandling av reumatiska åkommor.

Göteborgs Gymnastiska Institut

Östra Hamngatan 45, Göteborg 1. Fullständigaste specialkurs i Massage och Sjukgymnastik samt nutida moderna fysikaliska behandlingsmetoder. Ny kurs börjar den 15 Januari. Rekvisera vårt nya illustr. prospekt.

Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 15 sept. Prospekt Major J. G. Thulin, LUND.

Medel mot reumatism. De som lida av reumatiska åkommor erhålla recept o. bruksanvisning gratis. Till porto o. omkostnader torde kr. 1: 15 insändas. Uppgiv namn o. post-adress. 100-tals intyg o. tacksamhets-skrivelser finnas. Tekniska Fabriken Vasa, Göteborg. (Klipp ur annonsen. Införes endast denna gång.)

Röd näsa

samt hetta och bränna behandlas med "NINOS". Pris 3:50 + porto. Ebba Beckmans Hygieniska salong Grevtureg. 3, 1 tr. Stockholm 1.

Parafininjektioner,

plastiska operationer, sårbehandling av leg. läkare och specialister. Massage, värmebehandling: violetta strålar m. m. Reuminstitut Allm. N. 209 93. Mästernsallégatan 18, 2 tr., Stock-holm. Hiss, mottagn. 11-3.

Lait Antiphélique

borttager fräcknar, finnar, fnassel och rynkor, samt gör huden fast och jämn. Pris kr. 6: 50 + porto. Försändes diskret.

A.-B. Franska Parfymmagasinet, 21 Drottninggatan, Stockholm. Hovleverantör.

För den nyfödde.

Provkartong med komplett, fin, väl-sydd utstyrsel å kr. 10 samt kr. 15. Stor modell. 2 kr. medfölje ordern. Obs.! Elvaårig verksamhet. Fru E. Caspersson, Örebro 1.

CEGRELLERS Dansinstitut, Järntorgspalatset, Norra Allégat. 1, GÖTEBORG.

Danskurser - Privat-lektioner - Kottierier Anmälningar pr telef. 163 09.

Ny hushållskurs

15 jan.—15 maj 1923. Prospekt mot porto. Överstinnan A. Hytlen-Cavallius, f. Frick, Sandvik, Smål. Burseryd.

För klana barn

rekommenderas Hegro Kraftpulver. En översköterska skriver: "H. K. har gjort min son utomordentligt nytta. Han har icke blott ökat i vikt, utan har blivit en ny människa. Olusten till skolarbetet såväl som den dåliga matlusten äro totalt försvunna." Pr paket kr. 2: 50 + porto från ensamförsäljaren för Sverige, Hegro-Agenturen, Stockholm 1.

Gurkmjolk.

Franskt originalrecept.

Bästa medel för erhållande av mjuk, klar och ungdomlig hy. Pris kr. 4: 50 pr flaska.

Äkta Citroncrème.

Gör huden fraiche, mjuk och elastisk. Särskilt att rekommendera för torr och spröd hud. Pris kr. 4: — pr burk.

Medicinskt Hårvatten.

Hindrar håravfall. Stimulerar hårrötterna samt har förmågan att fullständigt desinficera hårbotten, varför det vid fortsatt användning helt utrotar mjällbildning. Pris 4: 50 pr flaska. Sändes pr postförskott + porto över hela landet.

MIA LILJEFORS

Exam. massör.

Klinik för medicinsk hårbehandling, huvudmassage o. ansiktsbehandling. Telef. 15420. Karl Gustafsgatan 16, Göteborg. Telef. 15420.

TECHNIKUM ILMENAU i THÜR.

Ingenjörsakademi för elektroteknik och maskinbyggnadskonst.

Prosp. gratis.

Bergsbrunna-skolan

mottager elever på längre eller kortare tid. Matlagning, söm-nad, vävning m. m. Grundlig undervisning! Tidsenliga meto-der! Trevligt hemliv!

Postadr. Bergsbrunna, Riks tel. nr 10.

Hems löjds skolan vid Sätergläntan

Dalarna Insjön ger grundlig under- visning i vävnad.

Elever mottages på längre eller kortare tid. Skolan för-flyttad från Rättvik till nya hembrevliga lokaler. Ovanligt högt och friskt läge, med bästa vintersportterräng. Prospekt mot porto. Rikst. Insjön 95 a.

Örebro Husmodersskola

börjar värterminen d. 23 jan. 1923. 2 och 4 mån. kurser, prospekt genom Fru Alf. Rystedt.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arvika: Arvika Nyheter.

Avesta: Avesta-Posten.

Borlänge: Borlänge Tidning.

Borås: Borås Tidning.

Engelholm: Engelholms Tidning.

Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.

Falun: Falu-Kuriren.

Gevle: Gefle-Posten.

Halmstad: Halmstadsposten.

Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.

Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen

Hälsingborg: Hälsingborgs Dagblad

Härnösand: Härnösands-Posten.

Höganäs: Höganäs Tidning.

Hörby: Hörby Dagblad.

Jönköping: Smålands Allehanda.

Kalmar: Barometern.

Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.

Karlstad: Värmlands Läns Tidning.

Katrineholm: Katrineholms-Kuriren

Landskrona: Landskrona-Posten.

Linköping: Östgöten.

Ludvika: Ludvika Tidning.

Luleå: Norrbottens-Kuriren.

Lysekil: Lysekils-Posten.

Malmö: Skånska Aftonbladet.

Mariestad: Tidning för Skaraborgs län.

Mora: Mora Tidning.

Norrköping: Norrköpings Tidningar.

Nyköping: Södermanlands Nyheter.

Nässjö: Nässjö-Tidningen.

Skövde: Skaraborgs Läns Annonssblad

Sollefteå: Sollefteå-Bladet.

Sundsvall: Sundsvalls-Posten.

Säter: Säter Tidning.

Söderhamn: Söderhamns Tidning.

Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.

Uddevalla: Bohusläningen.

Umeå: Västerbottens-Kuriren.

Upsala: Tidningen Upsala.

Visby: Gotläningen.

Västervik: Västerviks-Tidningen.

Växjö: Nya Växjöbladet.

Örebro: Örebro Dagblad.

Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.

Östersund: Jämtlands-Posten.

BARNENS ÖMTÅLIGA HUD

fordrar, att deras kläder tvättas med ett tvättmedel, som ej i tyget kvarlämnar några för huden irriterande beståndsdelar. Deras välbefinnande är beroende därav. Vill Ni dessutom bespara Eder själv en stor del av det eljest vanliga besväret med barntvätten bör Ni använda

Triton
TVÄTTPULVER.

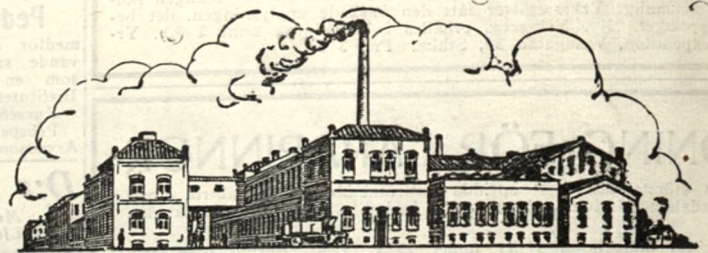
En
självförsörjande

har blott sin egen kraft och hälsa att lita till. Det gäller att i tid spara för dagar, som komma, men det gäller också att placera sparkapitalet på ett fullt betryggande sätt — en svår uppgift under nuvarande konjunktur.

EN LIVRÄNTA eller en blandad liv- och kapitalförsäkring i ett solitt livbolag är den bästa tryggheten för ålderdomen. Den kan inbetalas med små årliga premier. Rådgör med

Allmänna Lif
försäkringsbolaget

Starka, väl räntabla,
tryggt placeradefonder.
Begär prospekt! Ring
Rt. 71882. Strandvägen
5 A, Stockholm.

En borgen
för kvalitét

När Ni i en butik — det må vara i Skåne, i Stockholm eller i Lappland — ser namnet *Cloetta* vet Ni, att bakom det namnet ligger Sveriges första chokladfabrik och ett halft århundrades framgångsrika strävanden, som utgöra en borgen för att *alla* artiklar med Cloettas namn ha samma överlägset delikata smak. Det finns väl heller ingen svensk, som ej smakat Cloetta, och som ej går i borgen för kvalitéen.

Cloetta

Nordens äldsta men modernaste
tillverkning Finnes överallt.

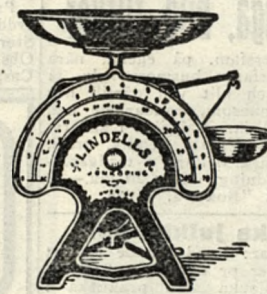
ten

Varje svenskt hem
behöver

EN VAG, som förenar största känslighet och noggrannhet vid vägningen med okänslighet för damm och föroreningar.

EN VAG, som saknar fjädrar och alltid väger korrekt, oberoende av var på skålen man placerar det som skall vägas.

VÅR NYA PATENTERADE OCH MÖNSTER-SKYDDADE HUSHÅLLSVAG fyller dessa krav. Den väger dessutom på grammet när. Den är stark, varaktig och billig. Alla hem böra därför köpa

Pris med 2 skålar Kr. 18:50
Hos
järn- och bosättningsaffärer

Lindells
HUSHÅLLSVÅGAR

FABRIKANTER:
LINDELLS VÅGFABRIKS A.-B.
JÖNKÖPING